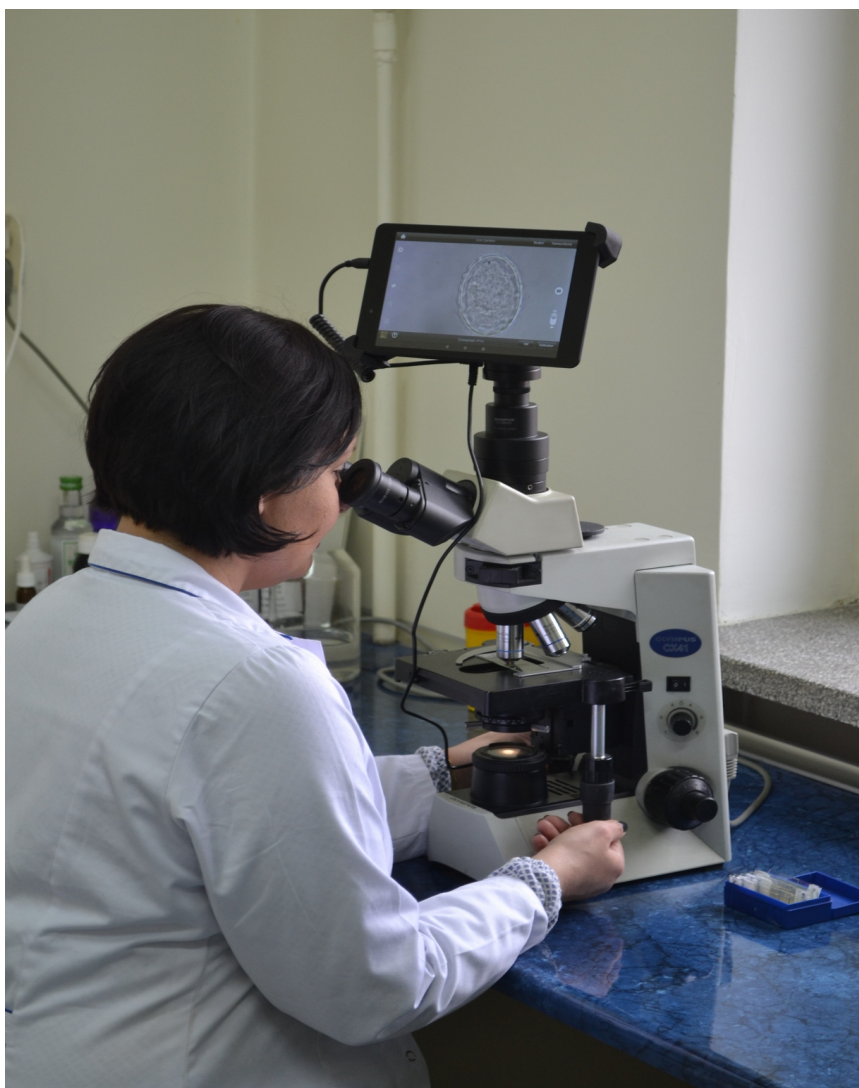

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU BUSKIEGO
ZA 2019 ROK**

Busko-Zdrój, luty 2020

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2019r., poz. 59), realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny radiacyjnej,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju realizuje wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, także oświatowo-zdrowotną promującą zdrowie.

Działalność ukierunkowana jest na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, czuwaniem nad bezpieczeństwem żywności i wody oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych. Nadzorem objętych jest 72 058 mieszkańców powiatu buskiego (stan na 31.12.2018r.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju nadzorując obiekty na terenie powiatu buskiego przeprowadził 1 270 kontroli, wydał 310 decyzji, nałożył 48 mandatów na kwotę 11 300zł. Oddział Laboratoryjny PSSE przeprowadził 4 253 badania laboratoryjne, w tym 299 oznaczeń chemicznych, 1 154 oznaczeń fizycznych i 8 857 oznaczeń mikrobiologicznych.

Przeprowadzone badania były wykorzystywane do oceny jakości zdrowotnej żywności, wody do spożycia, wód powierzchniowych wykorzystywanych jako kąpieliska, basenów, krytych pływalni oraz do oceny narażenia na czynniki szkodliwe na stanowiskach pracy.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Busku-Zdroju wykonuje badania w zakresie:

- wody do spożycia, kąpielisk, pływalni i basenów
- zanieczyszczeń mikrobiologicznych żywności oraz oznaczania składników odżywczych w posiłkach
- zapylenia, hałasu, mikroklimatu, oświetlenia oraz zawartość substancji toksycznych na stanowiskach pracy
- badań diagnostycznych w kierunku chorób bakteryjnych, wirusowych i pasożytniczych

Posiada akredytację i utrzymuje wysoki poziom jakości wykonywanych badań. W laboratorium został przeprowadzony w 2019 roku przez Polskie Centrum Akredytacji audit zgodnie z PN-EN-ISO/IEC 17025:2018-02, potwierdzający wiarygodność wykonywanych badań laboratoryjnych. Laboratorium posiada akredytację od 2005r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny realizuje zadania w ramach zintegrowanych systemów działających w Unii Europejskiej np. systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (RASFF) oraz prowadzi monitoring jakości wody, nadzór epidemiologiczny, ocenę ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności (przestrzegania zasad GMP, GHP, HACCP). W działalności kontrolnej udoskonalano wdrożony system jakości i jednolite procedury kontroli obiektów i urządzeń.

Wyniki działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku-Zdroju pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu buskiego, uwzględniającą istniejące oraz mogące się pojawić zagrożenia.

Przedstawiony „Stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu buskiego” został opracowany na podstawie informacji i materiałów własnych. Niniejsza ocena nie uwzględnia stanu sanitarnego podmiotów, dla których powiat jest organem założycielskim lub organem prowadzącym.

Informacje zawarte w niniejszej ocenie wskazują, iż bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu buskiego, podobnie jak w latach poprzednich, jest na wysokim poziomie.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

Aktualne informacje dotyczące działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Busku-Zdroju znajdują się na stronie internetowej *pssebusko.pl*

Niniejszą ocenę opracowano i przesyła się na podstawie art. 12a ust.3 Ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2019r., poz. 59).

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Busku-Zdroju

Krzysztof Socha

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

SPIS TREŚCI	Str.
I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO	6
II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ	9
III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY 13	
IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK	15
V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA	19
VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY 22	
VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA	26
VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU	31
IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	39
X. PODSUMOWANIE	53

I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO

Choroby zakaźne wieku dziecięcego oraz choroby przenoszone drogą pokarmową w porównaniu do lat 2017-2018 w roku **2019** mieszczą się w średniej krajowej.

Pozostałe choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia objęte obowiązkiem zgłaszania i rejestracji pozostają na stałym niskim poziomie i mieszczą się w średniej krajowej.

W roku **2019** nastąpił znaczny **wzrost** zachorowań na ospę wietrzną. W roku 2018 w powiecie buskim zarejestrowano **108** przypadków ospy wietrznej, natomiast w roku **2019** zarejestrowano **382** przypadków ospy wietrznej.

W **2019 r.** odnotowano **spadek** zachorowań wywołanych przez Salmonellę. W 2018 roku było ich 26, natomiast w **2019** odnotowano **17** zachorowań wywołanych przez Salmonellę.

przy zapadalności - w 2018 r. 36,0/100 tys. dla powiatu i 29,9/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 25,15/100 tys. w kraju.

- w **2019 r.** 23,59/100 tys. dla powiatu i 22,06/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 24,07/100 tys. w kraju.

W roku **2019** liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby (żółtaczkę zakaźną) typu B **nieznacznie wzrosła** w stosunku roku 2018. Podobny wzrost zachorowań na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C odnotowano **2019 r.** w porównaniu do roku 2018.

W **2019 r.** zarejestrowano w powiecie buskim 2 przypadki **WZW B**, w 2018 r. – 1 przypadek:

przy zapadalności - w 2018 r. 1,38/100 tys. dla powiatu i 2,25/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 8,22/100 tys. w kraju.

- w **2019 r.** 2,22/100 tys. dla powiatu i 2,58/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 7,33/100 tys. w kraju.

W 2018 roku w powiecie buskim zarejestrowano 1 przypadek WZW C, w **2019 r.** – 2 przypadki:

przy zapadalności – w 2018 r. 1,38/100 tys. dla powiatu i 5,54/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 8,96/100 tys. w kraju.

- w **2019 r.** 2,22/100 tys. dla powiatu i 6,38/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 8,55/100 tys. w kraju.

Analizując współczynnik zapadalności na Boreliozę w latach 2018-2019 odnotowano **znaczny spadek** zachorowań w powiecie buskim w **2019 r.**

W 2018 w powiecie buskim zarejestrowano **32 przypadki** zachorowań na Boreliozę, a w roku **2019 - 16 przypadków.**

Zapadalność dla powiatu w 2018 r. – 44,36/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 33,0/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 52,41/100 tys. mieszkańców.

- w **2019 r.** – dla powiatu 22,20/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

województwie świętokrzyskim 26,91/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 53,66/100 tys. mieszkańców.

Wykonawstwo szczepień ochronnych wśród dzieci i młodzieży objętych Programem Szczepień Ochronnych jest nadzorowane przez Powiatową Inspekcję Sanitarną i jest na poziomie zadowalającym co ilustruje poniższe zestawienie w tabeli. Ośrodki Zdrowia i Przychodnie realizują również Program Szczepień Zalecanych przy użyciu szczepionek odpłatnych.

Wykonawstwo szczepień ochronnych w rocznikach podlegających w 2019 roku zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych w powiecie buskim.

Szczepienie	Rocznik	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w powiecie w 2019 r.	Analogiczne wykonawstwo w 2018r.
BCG	2019	Szczepienie noworodkowe	98,7%	99,3%
Szczepienie p/WZW B	2019	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	89%	83,97%
	2018	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	98,6%	97,45%
DTP (błonica, tężec, krztusiec)	2019	Szczepienie pierwotne	49,3%	45,69%
	2018	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	97,8%	98,1%
Hib (przeciwno Haemophilus influenzae typu b)	2019	Szczepienie pierwotne	49,3%	45,69%
	2018	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	97,8%	98,1%
Zakażenia Steptococcus Pneumoniae	2019	Szczepienie pierwotne	62,4%	56,91%
	2018	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	98%	97,25%
Odra, świnka, różyczka	2018	Szczepienie pierwotne	81,2%	78,8 %
DTaP + Polio	2014	Szczepienie I przypominające	79%	82,88 %
Odra, świnka, różyczka	2010 (10 rok życia)	rewakcynacja	92,8%	95,99%
błonica + tężec + krztusiec (14 rok życia)	2006	Szczepienie II przypominające	94,1%	92 %
Td błonica + tężec (19 rok życia)	2001	Szczepienie III przypominające	75,2%	86,36%

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

Na terenie powiatu buskiego w **2016 r.** Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadził **13** postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. W **2017 r.** **nastąpił wzrost liczby środowisk antyszczepionkowych.** Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadził kolejnych **17** postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci z czego w 2 przypadkach dzieci zostały zaszczepione. W **2018 roku nastąpił ponowny wzrost liczby** rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadził kolejnych **26** postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci z czego w **10** przypadkach dzieci zostały zaszczepione, **6 postępowań zakończyło się wnioskiem o ukaranie** i wystawieniem tytułu wykonawczego. W pozostałych 10 przypadkach postępowanie jest w toku. W **2019 r.** zgłoszono **16 nowych środowisk antyszczepionkowych.** W **10** przypadkach dzieci zostały zaszczepione. Natomiast **5 postępowań zakończyło się wnioskiem o ukaranie** i wystawieniem tytułu wykonawczego.

W **2019 roku nieznacznie spadła** liczba osób szczepionych przeciwko wścieklicznie ponarażeniowo . W roku 2018 było 17 osób szczepionych ponarażeniowo, natomiast w roku **2019** było **16 osób.**

Stały nadzór nad tymi osobami prowadzi Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny.

ANALIZA ZACHOROWAŃ NA GRUŻLICĘ W LATACH 2018 - 2019

Lp.	ROK	Powiat buski	
		Liczba przypadków	Współczynnik zapadalności
1.	2018	9	12,4
2.	2019	14	19,4
Liczba ludności w powiecie w 2018 r.		72 131	
Liczba ludności w powiecie w 2019 r.		72 058	

Współczynnik zapadalności na chorobą k = 100 000

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2018-2019 odnotowano **wzrost** nowych zachorowań na gruźlicę w roku 2019 .

Jeden z 14 przypadków gruźlicy zarejestrowanych w 2019 r. to **gruźlica pozapłucna.**

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

W 2019 roku zgłoszono do PPIS w Busku-Zdroju w meldunkach MZ-55, 8717 podejrzeń zachorowań na grypę, z czego hospitalizowano 41 osób. Wśród osób hospitalizowanych potwierdzono 12 przypadków grypy typu A w tym 6 zachorowań wśród dzieci do lat 14.

II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ

1. Wprowadzenie

W roku sprawozdawczym na terenie **powiatu buskiego** nadzorem sanitarnym objęto 14 urządzeń tj. 14 wodociągów publicznych, posiadających własne ujęcia wody jak również 2 - sieci wodociągowe na terenie gminy Tuczępy zasilane przez ujęcia wody znajdujące się na terenie powiatu staszowskiego (ujęcie w Szydłowie oraz ujęcie w Staszowie).

Jedno urządzenie lokalne funkcjonujące na terenie powiatu buskiego tj. wodociąg szpitala w Busku-Zdroju znajduje się pod nadzorem Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Przedmiotem kontroli był stan sanitarny urządzeń wodnych, w tym w szczególności ujęć wody oraz jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach realizowanego monitoringu jakości wody.

2. Charakterystyka urządzeń do zaopatrzenia ludności w wodę

Na terenie powiatu buskiego w okresie sprawozdawczym kontrolowano 14 urządzeń posiadających własne ujęcia wody.

2.1. Wodociągi o produkcji < 100m³/d - brak

Ujęcie wody dla wodociągu Zwierzyniec gm. Busko-Zdrój – zostało unieruchomione od 02.11.2018r. sieć wodociągową podłączono do wodociągu publicznego Busko-Zdrój.

2.2. Wodociągi o produkcji 101-1.000 m³/d (12 obiektów, 41,4 tys. ludności)

1. Ruczynów, gm. Busko Zdrój
2. Wolica, gm. Stopnica
3. Strzałów, gm. Stopnica
4. Podlasek, gm. Stopnica
5. Jurków, gm. Wiślica
6. Wójeczka, gm. Pacanów
7. Żabiec, gm. Pacanów
8. Nowy Korczyn, gm. Nowy Korczyn
9. Solec Zdrój, gm. Solec Zdrój
10. Kików, gm. Solec Zdrój
11. Piestrec, gm. Solec Zdrój

12. Gorzakiew, gm. Gnojno

2.3. Wodociągi o produkcji 1.001-10.000m³/d (2 obiekt, 38,38 tys. ludności)

1. Wodociąg publiczny Busko Zdrój
2. Stary Korczyn, gm. Nowy Korczyn

Jakość wody do spożycia przez ludzi

Stan sanitarny urządzeń wodnych na zakończenie roku sprawozdawczego został oceniony jako dobry – zarządcy urządzeń skutecznie zapewniali właściwy reżim sanitarny przy produkcji wody. Stan ten przełożył się bezpośrednio na jakość wody, w zdecydowanej większości jakość wody spełniała wymogi sanitarne.

Na terenie powiatu buskiego **w ramach nadzoru** nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobrano do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych – **88** prób wody. Analizy wody wykazały:

- w **5** urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia (tj. w 6 próbkach) zakwestionowano jakość fizykochemiczną wody (incydentalnie odnotowano podwyższoną mętność, zaniżoną twardość).

Tab 1. Ilość prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobranych do badania w poszczególnych gminach w ramach nadzoru sanitarnego (w rozbiciu na sieci wodociągowe) jak niżej:

Gmina (liczba próbek)	Wodociąg	Monitoring kontrolny /badania podstawowe/	Monitoring przeglądowy /badania poszerzone/	Liczba prób kwestionowanych fiz-chem	Liczba prób kwestionowanych bakteriologicznie
Busko-Zdrój (16)	Busko-Zdrój	9	2	-	-
	Ruczynów	4	1	-	-
Gnojno (5)	Gorzakiew	4	1	1 x wynik nieprawidłowy Mętność =8,3	-
Nowy Korczyn (11)	Nowy Korczyn	10	1	-	-
Stary Korczyn (3)	Stary Korczyn (ujęcie)	3	-	-	-
Pacanów (10)	Wójeczka	4	1	2 x wyniki nieprawidłowe twardość=9 Mętność=1,9	-
	Żabiec	4	1	1 x wynik nieprawidłowy - mętność=1,5	-
Solec-Zdrój (15)	Solec-Zdrój (Groczków)	4	1	-	-
	Pięstrzec	6	1	-	-
	Kików	2	1	-	-

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

Gmina (liczba próbek)	Wodociąg	Monitoring kontrolny /badania podstawowe/	Monitoring przeglądowy /badania poszerzone/	Liczba prób kwestionowanych fiz-chem	Liczba prób kwestionowanych bakteriologicznie
Stopnica (17)	Wolica	6	1	1 x wynik nieprawidłowy - mętność=1,7	-
	Podlasek	4	1	1 x wynik nieprawidłowy - mętność=3,1	-
	Strzałków	4	1	-	-
Wiślica (5)	Jurków	4	1	-	-
Tuczepy (6)	Szydłów	4	0	-	-
	Staszów	2	0	-	-
RAZEM (88)		74	14	6	0

Na podstawie art. 5 ust.1a ustawy z dnia 7 czerwca 2001r o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków – zarządcy wodociągów i przedsiębiorstwa wodociągowe prowadzili regularną kontrolę wewnętrzną jakości wody we własnych urządzeniach wodnych.

Zgodnie z § 21 ust.1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju dokonał **oceny wszystkich wyników** badań zrealizowanych zgodnie z ustalonym harmonogramem i przekazanych przez podmioty. Wszystkie nadzorowane wodociągi, w których woda była bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, otrzymywały „**oceny bieżące jakości wody**” stwierdzające przydatność wody do spożycia.

W przypadkach gdy woda nie odpowiadała wymogom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju natychmiastowo wszczynał postępowanie administracyjne.

W roku sprawozdawczym na podstawie wyników badań własnych (kontroli urzędowej) oraz kontroli wewnętrznej zrealizowanych przez zarządców wodociągów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju dokonał:

- Unieruchomienia **wodociągu Piestrzec** gm. Solec Zdrój od dnia 27.06.2019r. do 29.06.2019r. ze względu na przekroczenie prametrów bakteriologicznych, wykryto *Bakterie grupy coli=15, Enterokoki (paciorkowce kałowe)=4, Escherichie coli=1*

W przypadku stwierdzenia przekroczeń parametrów wody w wodociągach, zarządcy podejmowali natychmiastowo działania naprawcze. Badania przeprowadzone powtórnie wykazywały poprawę jakości wody, tj. woda odpowiadała wymogom sanitarnym.

Rok sprawozdawczy	2017	2018	2019
Unieruchomienia wodociągów	2	3	1

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadzi postępowanie administracyjne z nałożeniem obowiązków wykonania zaleceń dla:

- Ujęcia Wody dla wodociągu publicznego **Jurków**

2.6. Ujęcia powierzchniowe

Na terenie powiatu znajdują się 2-ujęcia powierzchniowe wody na rzece Nidzie tj. ujęcie w Starym Korczynie oraz ujęcie w Nowym Korczynie.

Ujęcie wody w Nowym Korczynie zaopatruje w wodę całą gminę Nowy Korczyn. Ujęcie w Starym Korczynie zaopatruje sieci wodociągowe: na terenie powiatu Kazimierza Wielka: częściowo gminę Bejsce, całą gminę Opatowiec oraz miejscowości na terenie gmin Koszyce (pow. Proszowice) i Szczurowa (pow. Brzesko).

Kontroli poddawano jakość wody w rzece Nidzie, pobrano **2 próby** wody do badania w kierunku radiacji - nie kwestionowano jakości wody.

3. Badania ciepłej wody na obecność bakterii legionella. Jakość ciepłej wody użytkowej.

W 2019r. skontrolowano jakość ciepłej wody w podmiotach leczniczych wykonujących świadczenia zdrowotne w rodzaju stacjonarnym i całodobowym (szpitale, sanatoria, hospicjum/ZOL, Zakłady Przyrodolecznicze itp.) w zakresie obecności bakterii legionella.

Na terenie powiatu buskiego Państwowa Inspekcja Sanitarna pobrała do badania **117** prób ciepłej wody w **21** obiektach (skontrolowano dwukrotnie jakość ciepłej wody w 19-stu podmiotach leczniczych nadzorowane przez PPIS w Busku-Zdroju, oraz w związku z prowadzonym dochodzeniem epidemiologicznym w Szpitalu Rejonowym w Busku-Zdroju, oraz na posesji prywatnej w Busku-Zdroju).

Jakość ciepłej wody we wszystkich wymienionych obiektach nie budziła zastrzeżeń sanitarnych, obecności bakterii legionella sp.– niewykryto.

4. Wnioski

Na nadzorowanym terenie (powiat buski) w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi pobrano do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych - **88** prób wody (74 próbki w ramach monitoringu kontrolnego i 14 w ramach monitoringu przeglądowego).

W ramach sprawowanego nadzoru nad urządzeniami wodnymi w **powiecie buskim** w roku sprawozdawczym 2019r. wydano:

- 1) 1 decyzję merytoryczną – unieruchomienia wodociągów (brak przydatności do spożycia)
- 2) 1 decyzję merytoryczną – uruchomienia wodociągów (przydatność do spożycia)

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

- 3) 9 decyzji opłatowych za ponadnormatywne wyniki wody
- 4) 1 decyzję dotyczącą stanu technicznego Ujęcia Wody

Na terenie powiatu buskiego występuje pełne uzbrojenie terenu w sieci wodociągowe, wszystkie Gminy są zwodociągowane (występują pojedyncze gospodarstwa nieposiadające przyłączy wody, bo nie chcą korzystać z publicznego zaopatrzenia w wodę lub względy techniczne nie pozwoliły na wykonanie przyłączy).

III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w PPSE w Busku-Zdroju realizuje profilaktykę w zakresie ochrony zdrowia ludzi:

- wykonywał kontrole obiektów budowlanych (etap dopuszczenia obiektu do użytkowania),
- uzgadniał projekty budowlane (etap poprzedzający wydanie pozwolenia na budowę, zmianę sposobu użytkowania, zgłoszenie robót itp.),
- uczestniczył w procesie postępowania w sprawie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (brak lub potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i uzgadnianie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach).

Podczas pracy nad w/w tematyką zwracano szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- ochronę ludzi przed nadmiernym oddziaływaniem czynników środowiska pracy (hałas, zanieczyszczenie powietrza, promieniowanie elektromagnetyczne) poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych i odpowiednich materiałów budowlanych w celu dotrzymania normatywnych wartości dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- właściwą gospodarkę wodno-ściekową (zaopatrzenie ludności w wodę do picia o odpowiednich parametrach),
- prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym pochodzenia medycznego, w sposób nie zagrażający życiu i zdrowiu ludzi,
- ochronę ludzi przez uciążliwościami środowiskowymi w miejscu zamieszkania poprzez egzekwowanie skutecznych rozwiązań z zakresu ochrony środowiska.

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (decyzje środowiskowych uwarunkowań)

W 2019 roku dokonano jednego uzgodnienia przedsięwzięcia na etapie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji mogących znacząco

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

oddziaływać na środowisko. Uzgodnienie dotyczyło inwestycji związanej z budową chlewni przeznaczonych do hodowli trzody chlewnej wraz z niezbędną infrastrukturą.

Czynność uzgadniania przedsięwzięcia na etapie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko poprzedzona jest postępowaniem w sprawie braku lub potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W przedmiocie wydano 31 opinii dla inwestycji planowanych na terenie powiatu buskiego.

Uzgadnianie dokumentacji projektowych

W 2019 roku wydano ogółem 20 opinii o dokumentacjach projektowych. Analiza opiniowanych dokumentacji projektowych wskazuje, iż główne uchybienia w rozwiązaniach projektowych dotyczyły błędów w zakresie zapewnienia właściwych warunków wymiany i czystości powietrza w obiektach.

Stwierdza się, że zastrzeżenia wnoszone do przedkładanych rozwiązań projektowych wynikały głównie z nieznamomości przez projektantów przepisów, w tym techniczno-budowlanych (Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie /tekst jednolity Dz. U z 2019r., poz. 1065/) oraz wymagań sanitarno-higienicznych określonych dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

W 2019 roku wydano 41 opinii w zakresie stwierdzenia zgodności wykonania obiektów wg projektu budowlanego.

Podczas odbiorów spotkano się w większości przypadków z inwestycjami dobrze przygotowanymi do czynności odbiorowych pod względem wykonawczym (prace zakończone, zgodność wykonawstwa z dokumentacją projektową) oraz formalnym (wpis do dziennika budowy, odbiory techniczne wewnętrzne, badania i pomiary, itd.). Tym niemniej zdarzały się obiekty, na których stwierdzono nieprawidłowości pod względem funkcjonalnym oraz sanitarno-technicznym. Uchybienia stwierdzone podczas oględzin usuwane były do momentu wydania stanowiska.

Inne opinie sanitarne

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju wydał 25 stanowisk w zakresie między innymi:

- koncepcji projektowych,
- opinii o obiektach nadzoru farmaceutycznego (apteka)
- opinii o obiektach szkolnych
- opinii o obiektach służby zdrowia (gabinety lekarskie, Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna),

- opinii o imprezach masowych
- opinii o sklepie przemysłowym z magazynem broni
- opinii o planie lokalizacji budowy kolumbarium na istniejącym cmentarzu
- opinii w zakresie zgodności przedsięwzięć z przepisami Unii Europejskiej, których realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

W 2019r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju zajął jedno stanowisko w trybie ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 2081 ze zm.) opiniując w zakresie wpływu na środowisko i zdrowie ludzi projekt zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

1. Wprowadzenie

Obiekty użyteczności publicznej są charakterystyczną grupą z uwagi na swoją różnorodność. Kryteria oceny ich stanu sanitarno-porządkowego i sanitarno-technicznego zależą od charakteru obiektu, jego dostępności dla osób z zewnątrz oraz rodzaju świadczonych usług.

W grupie obiektów użyteczności publicznej, główny nacisk położono na ustępy publiczne i obiekty usługowe (kontrole zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, w tym szczególnie solaria) oraz hoteli i obiektów wczasowo-turystycznych. Ponadto kontrolowano obiekty sportowe, tereny rekreacyjne oraz inne obiekty użyteczności publicznej.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urzędzeń

2.1. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu buskiego znajduje się 7 ustępów publicznych (w roku sprawozdawczym skontrolowano 6):

1. Ustęp publiczny w Busku Zdroju przy ul. Kopernika/Kościuszki
2. Ustęp publiczny w Busku Zdroju w Parku Zdrojowym
3. Ustęp publiczny w Busku-Zdroju ul. 1-go Maja – *obiekt nieczynny*
4. Ustęp publiczny Wiślica
5. Ustęp publiczny Stopnica
6. Ustęp publiczny Nowy Korczyn
7. Ustęp publiczny Pacanów

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

Obiekty te działają cały rok, za wyjątkiem ustępu publicznego w Parku Zdrojowym w Busku-Zdroju (czynny w sezonie letnim).

Wszystkie obiekty posiadają ściany i posadzki o powierzchniach zmywalnych odpornych na działanie wilgoci. Pomieszczenia wentylowane. Dezynfekcja pomieszczeń i urządzeń prowadzona prawidłowo.

W roku sprawozdawczym oceniono bieżący stan sanitarny skontrolowanych ustępów publicznych, jako stan niebudzący zastrzeżeń.

2.2 Obiekty pomocy społecznej

Liczba obiektów w ewidencji ogółem- 9 tj:

- a) Domy pomocy społecznej – 4
(DPS Słupia gm. Pacanów, DPS Świniary gm. Solec-Zdrój, DPS Rataje Słupskie gm. Pacanów, Dom Pomocy Rodzinnej „VENA” Skotniki Duże 93 gm. Busko-Zdrój)
- b) Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej - 1
(Środowiskowy Dom Samopomocy w Świniarach gm. Solec-Zdrój)
- c) Placówki zapewniające całodobową opiekę - 3
(Hostel dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Świniarach przy DPS, Dom dla Bezdomnych w Świniarach przy DPS, Hostel „Nadzieja Rodzinie” w Janinie gm. Busko-Zdrój dla osób z uzależnieniem alkoholowym)
- d) Noclegownie dla bezdomnych – 1
(Noclegownia dla bezdomnych MGOPS w Busku –Zdroju)

W roku sprawozdawczym skontrolowano 7 obiektów pomocy społecznej. Stan skontrolowanych obiektów oceniono jako dobry.

2.3 Obiekty hotelarskie

W roku sprawozdawczym nadzorem objęto obiekty hotelarskie, całoroczne tj. hotele, motele, pensjonaty oraz inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie m.in. pokoje gościnne. Skontrolowano:

- 7 hoteli
- 1 motel
- 7 pensjonatów
- 8 obiektów innych, świadczących usługi hotelarskie (w tym 3-gospodarstwa agroturystyczne, 4-kwatery prywatne/wille, oraz 1-centrum turnusów rehabilitacyjnych i medycyny naturalnej)

Podczas kontroli zwrócono uwagę na przestrzeganie przepisów sanitarnych, właściwy stan sanitarno-techniczny, bieżącą czystość, postępowanie z bielizną hotelową oraz prowadzenie prawidłowej gospodarki odpadami. Skontrolowane obiekty w okresie sprawozdawczym oceniono, jako odpowiadające wymogom sanitarnym.

2.4 Zakłady fryzjerskie kosmetyczne i odnowy biologicznej

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad obiektami usługowymi tj. zakładami fryzjerskimi, salonami kosmetycznymi, tatuażu, odnowy biologicznej oraz innymi zakładami świadczącymi łącznie więcej niż jedną z usług.

W 2019r. przybyło 10 nowych zakładów usługowych, które zostały objęte nadzorem sanitarnym.

W roku 2019 przeprowadzono bieżące kontrole sanitarne w **13** obiektach.

Przy tego typu obiektach dużą uwagę przywiązuje się do prowadzenia właściwej dezynfekcji przyborów fryzjerskich, sterylizacji narzędzi kosmetycznych z uwagi na zagrożenie przeniesienia zakażeń, a także terminy ważności środków, sposób magazynowania bielizny stosowanej w zakładzie i postępowanie z nią. W większości zakładów stosowana jest bielizna jednorazowego użytku.

W celu ochrony obywateli przed negatywnymi skutkami korzystania z solariów, prowadzono szczególnie nadzór nad obiektami świadczącymi takie usługi (ograniczenia dostępu osobom niepełnoletnim, nakazy informacyjne, zakazy reklam i promocji).

Wszystkie obiekty oceniono, jako dobre, spełniające wymagania sanitarne i techniczne.

2.5 Obiekty komunikacji publicznej

Przeprowadzono kontrolę sanitarno-techniczną Dworca PKS w Busku Zdroju. Obiekt dostosowany dla osób niepełnosprawnych, wyposażony w instalacje wodociągową, kanalizację i klimatyzację – stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

2.6 Cmentarze

W roku sprawozdawczym 2019 skontrolowano 3 cmentarze w:

- Brzostkowie (gm. Nowy Korczyn),
- Strożyskach (gm. Nowy Korczyn),
- Kargowie (gm. Tuczępy)

2.7 Domy przedpogrzebowe

Przeprowadzono kontrole sanitarne w 2 obiektach znajdujących się w ewidencji PSSE (tj. dom przedpogrzebowy w Wolicy gm. Busko Zdrój i prosektorium przy Szpitalu w Busku Zdroju). Podczas kontroli zwrócono uwagę na przestrzeganie przepisów sanitarnych, właściwy stan sanitarno-techniczny, bieżącą czystość, prowadzenie prawidłowej dezynfekcji i gospodarki odpadami. Obiekty oceniono - jako dobre, spełniające wymagania sanitarne.

2.8 Inne obiekty użyteczności publicznej

Oprócz w/w grup obiektów kontrolowano tereny rekreacyjne, do których zaliczono piaskownice na placach zabaw, parki i zieleńce. Skontrolowano **14** obiektów:

- 6 piaskownic (wł. UMiG Busko-Zdrój),
- 8 parki/zieleńce/błonia (Zieleniec i Park Zdrojowy w Busku, Park w Solcu-Zdroju, Zieleniec w Nowym Korczynie, Pacanowie, Stopnicy, Zieleniec i Błonia w Wiślicy)

Stan sanitarny w/w obiektów oceniono, jako dobry.

Ponadto przeprowadzono łącznie **11 kontroli** innych obiektów użyteczności publicznej tj.:

- 2 - pralnie bielizny (pralnia Uzdrowska, pralnia wodna w Wolicy 99, gm. Stopnica),

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

- 3 - obiekty sportowe (nie kontrolowano Stadionu Sportowego w Busku-Zdroju nieczynny (remont generalny),
- 1 - obiekt kultury (BSCK w Busku-Zdroju),
- 2 - siedziby Urzędów Miasta i Gminy,
- 1 - obiekt usług pogrzebowych,
- 2 - kontrole warunków sanitarnych przeprowadzenia ekshumacji.

W czasie kontroli obiektów użyteczności publicznej na jedną pralnię wodną nałożono 1 mandat karny oraz decyzję opłatową za kwestionowaną kontrolę. Zalecenia zostały wykonane w całości.

Dwukrotnie przedłużono termin wykonania zaleceń tj. wydano 2 decyzje administracyjne, zmieniające termin na siedzibę UMiG Wiślica.

2.9 Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpieli i baseny kąpielowe

– Stan sanitarny Kąpielisk:

W roku sprawozdawczym z terenu powiatu buskiego nie zgłoszono do PPIS w Busku-Zdroju „miejsc okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli”.

- Akwen w Solcu Zdroju nie funkcjonował.
- Zbiornik rekreacyjno-retencyjny w Radzanowie od 2018r. posiada statut „terenu rekreacyjnego” jedynie do plażowania, piknikowania, nie do kąpieli.

– Stan sanitarny Pływalni i basenów kąpielowych

W ewidencji PSSE na terenie powiatu buskiego znajduje się 14-obiektów kąpielowych.

- 5 obiektów kąpielowych krytych (całorocznych)
- 8 basenów rehabilitacyjnych krytych (całorocznych)
- 1 basen sezonowy kryto-odkryty w Stopnicy.

Zarządcy pływalni / basenów regularnie kontrolowali jakość wody w ramach kontroli wewnętrznej. Woda na pływalniach kontrolowana była zgodnie z ustalonym **harmonogramem**, natomiast baseny rehabilitacyjne w oparciu o wytyczne **instrukcji funkcjonalnych** obiektów.

Wyniki badań były przekazywane do PPIS w Busku-Zdroju. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju oceniał wyniki zrealizowanych badań.

Na podstawie wyników badań zrealizowanych w ramach kontroli urzędowej oraz kontroli wewnętrznej zarządców basenów - PPIS w Busku-Zdroju wydał **19** decyzji administracyjnych dotyczących zamknięcia i otwarcia obiektów oraz ponadnormatywnych wyników badań wody na pływalniach / basenach, stanu technicznego basenów:

- 15 decyzji – unieruchomienia i uruchomienia niecek
- 3 decyzje opłatowe na ponadnormatywne wyniki badania wody (w zakresie parametrów fizyko-chemicznych - niestanowiących zagrożenia zdrowotnego dla klientów)
- 1 decyzja merytoryczna z opłatą – zły stan techniczny basenu rehabilitacyjnego.

W przypadku pogorszenia się jakości wody w nieckach basenowych PPIS w Busku-Zdroju bezzwłocznie informował zarządców za pomocą pism interwencyjnych / decyzji administracyjnych, nakazujących podjęcie działań naprawczych.

3. Wnioski

Priorytetem działań oprócz monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jest sprawowanie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej oraz obiektami rekreacji (monitoring jakości wody do celów kąpielowych w basenach oraz obiektach rekreacyjnych, zorganizowanych na wodach powierzchniowych).

W związku ze stwierdzonymi w czasie kontroli uchybieniami wydano łącznie **22 decyzje** na obiekty użyteczności publicznej oraz **1 mandat karny**.

Na koniec roku sprawozdawczego bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej generalnie nie budził większych zastrzeżeń.

V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA

1. Szpitale

Na terenie powiatu buskiego, pod nadzorem PSSE w Busku Zdroju znajduje się 4 szpitale (1-specjalistyczny, 3-uzdrowiskowe). W roku sprawozdawczym skontrolowano wszystkie.

- 1) Specjalistyczny Szpital Ortopedyczno-Rehabilitacyjny „Górka” ul. dr Starkiewicza 1, Busko-Zdrój
- 2) Szpital Uzdrowiskowy „Włókniarz”, Busko Zdrój, ul. Rokosza 1
- 3) Szpital Uzdrowiskowy „Krystyna”, Busko Zdrój, ul. Rzewuskiego 3
- 4) Szpital Uzdrowiskowy „Słowacki”, Busko Zdrój, ul.1-go Maja 33

Na jeden z obiektów wydano decyzję administracyjną, dotyczącą stanu technicznego tj. uszkodzonej obudowy wanny przy kąpielach siarczkowych (kabina nr 3), leżanek w pomieszczeniu telmalatorem i kinezyterapii, oraz stanu technicznego schodów ewakuacyjnych. Zalecenia dotyczące leżanek oraz obudowy wanny zostały wykonane bezzwłocznie. Termin wykonania zaleceń dot. schodów uzgodniono do 31.08.2020r.

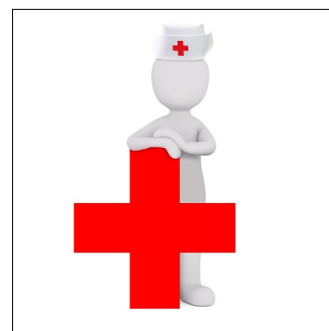
Obiekt ten oceniono, jako obiekt ze stwierdzonym złym stanem technicznym.

1.1 Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie w/w szpitale zaopatrywane w wodę przez wodociąg sieciowy Busko-Zdrój, jakoś wody odpowiada wymogom.

1.2 Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi.

Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów. Odpady komunalne gromadzone w odpowiednich pojemnikach/kontenerach do czasu wywozu.

Odpady medyczne przechowywane zgodnie z opracowanymi procedurami w wydzielonych pomieszczeniach o powierzchniach zmywalnych, wyposażonych w agregat chłodniczy, utrzymujący prawidłową temperaturę, lub w większości kontrolowanych obiektów odpady medyczne przechowywane w przenośnych urządzeniach chłodniczych.

Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów.

1.3 Gospodarka bielizną szpitalną

We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Bielizna czysta przechowywana prawidłowo w higienicznych warunkach. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. Transport bielizny zapewniają podmioty świadczące usługę prania.

1.4 Prosektoria

Na nadzorowanym terenie znajduje się Prosektorium przy Powiatowym Szpitalu w Busku-Zdroju, zgodnie z umową dzierżawy prowadzone przez prywatnego przedsiębiorcę. (opracowanie - punkt III, 2.7)

2. Sanatoria

Na terenie powiatu buskiego znajduje się 17 obiektów sanatoryjnych (w tym 12 w Busku Zdroju i 5 w Solcu-Zdroju). Skontrolowano wszystkie.

W 2019r. objęto kontrolą obiekt sanatoryjny „Willa Prus” należący do Uzdrowiska Solec-Zdrój
M.Cz. Sztuk S.J. ul. 1 Maja 1, 28-131 Solec-Zdrój

2.1 Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie sanatoria w Busku Zdroju zaopatrywane w wodę przez wodociąg sieciowy Busko-Zdrój, jakość wody odpowiada wymogom.

Sanatoria w Solcu-Zdroju zaopatrywane w wodę przez wodociąg Solec-Zdrój, natomiast „Łazienki - budynki Zakładu Przyrodoleczniczego” przez wodociąg sieciowy Stary Korczyn. Jakość wody zgodna z obowiązującymi wymogami.

2.2 Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi w obiektach sanatoryjnych prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów.

Odpady komunalne gromadzone w odpowiednich pojemnikach/kontenerach do czasu wywozu. Postępowanie z odpadami medycznymi zgodne z opracowanymi procedurami.

We wszystkich sanatoriach gospodarka odpadami nie budzi zastrzeżeń

2.3 Gospodarka bielizną

We wszystkich sanatoriach wydzielone są magazyny bielizny czystej i brudnej, postępowanie z bielizną nie budzi zastrzeżeń. Sanatoria korzystają z centralnej pralni uzdrowskiej lub posiadają umowy z podmiotami zewnętrznymi.

3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne /przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie itp./

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

Na terenie powiatu buskiego, w ramach kontroli kompleksowych skontrolowano **35** podmiotów leczniczych (w tym 6 kontroli wykonanych przez pion epidemiologiczny):

▪ **Ośrodki zdrowia i przychodnie – 16**, skontrolowano wszystkie.
Stan sanitarny obiektów nie budził zastrzeżeń.

▪ **Hospicja - 1**
Hospicjum to obiekt należący do Fundacji św. Brata Alberta, ul. Sienna 5, 25-725 Kielce. Pomieszczenia dla ZOL-u zostały wydierżawione od Szpitala Powiatowego w Busku-Zdroju ul. Bohaterów Warszawy 67. Stan sanitarny obiektu nie budził zastrzeżeń.

▪ **ZOL -1**
ZOL to obiekt należący do Fundacji św. Brata Alberta, ul. Sienna 5, 25-725 Kielce. Pomieszczenia dla ZOL-u zostały wydierżawione od Szpitala Powiatowego w Busku-Zdroju ul. Bohaterów Warszawy 67. Stan sanitarny obiektu nie budził zastrzeżeń.

▪ **Inne zakłady** (stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne) -1
Pogotowie w Busku-Zdroju- stan sanitarny obiektu nie budził zastrzeżeń.

▪ **Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne - 2** obiekty
W roku 2019 skontrolowano **0** obiekt (*kontrolowane przez pion epidemiologii*)

▪ **Zakłady rehabilitacji leczniczej** (ogółem obiektów 9, skontrolowano **8**)
W dalszym ciągu 1 obiekt zakładu rehabilitacji leczniczej oceniono, jako obiekt ze złym stanem technicznym (zalecenia dot. wentylacji nawiewno-wywiewnej na sali kinezyterapii).
Wydano 1 decyzje przedłużającą termin wykonania zaleceń.

▪ **Inne ambulatoryjne świadczenia** (ogółem obiektów 8, skontrolowano: **8**) tj.:
– *Pracownia Tomografii Komputerowej ul. Bohaterów Warszawy 67 w Busku- Zdroju*
– *Poradnia Zdrowia Psychicznego na terenie DPS w Świniarach.*
– *6 Punktów pobrań materiałów, kontrole punktów pobrań przeprowadzone przez pion epidemiologiczny)*

3.1 Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie podmioty lecznicze świadczące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne zaopatrywane są w wodę o dobrej jakości pochodzącą z wodociągów publicznych objętych stałym nadzorem sanitarnym w ramach monitoringu wody przeznaczonej do spożycia. W większości zakładów leczniczych ustalone są punkty poboru prób wody.

3.2 Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Zakłady Opieki Zdrowotnej zarówno publiczne jak i niepubliczne wytwarzające odpady niebezpieczne posiadają podpisane umowy na odbiór odpadów.

Przeprowadzone przez pracowników inspekcji sanitarnej kontrole placówek nie wykazały nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami, a w szczególności z odpadami pochodzenia medycznego.

3.3 Gospodarka bielizną

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

We wszystkich placówkach ambulatoryjnych wydzielone są miejsca do przechowywania bielizny czystej /szafy/. Bielizna brudna gromadzona w sposób właściwy. Pranie bielizny w pralniach lub we własnym zakresie /własne pralnie/. Praniu poddawane są głównie fartuchy, parawany i sporadycznie firanki. Stosowane prześcieradła jednorazowego użytku.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Przedmiotem działalności Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy jest nadzór nad zakładami pracy, dotyczący warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Zasadniczą tematyką w 2019r. było prowadzenie działań wynikających z ustaleń FORUM dot. wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH, prowadzenie działań związanych z nadzorem nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, prowadzenie nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu produkty biobójcze zawierające substancje czynne oraz prowadzenie nadzoru nad przygotowaniem pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.

Na terenie powiatu objętych nadzorem jest 329 obiektów. W 2019r. skontrolowano 110 obiektów.

Liczba pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów pracy skontrolowanych w 2019r.
5	51
6 – 20	37
21 – 50	11
51 – 100	4
101 – 250	6
>250	1
ogółem	110

1. Zakres kontroli warunków pracy

Tabela 1.

W 2019r. przeprowadzono 154 kontrole w 110 zakładach zatrudniających 2917 pracowników.

Tabela 2.

Temat	Liczba kontroli
Warunki pracy w zakładach	87
Substancje i mieszaniny chemiczne	7
Czynniki rakotwórcze i mutagenne	4
Produkty biobójcze	54
Czynniki biologiczne	2

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

Skala realnych i potencjalnych zagrożeń decyduje o tym, jakie czynniki środowiskowe powinny być przedmiotem systematycznego nadzoru i wynikających z nich działań represyjnych i interwencyjnych. Pod uwagę bierze się następujące kryteria :

1. Występowanie czynników szkodliwych w środowisku pracy.
2. Występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) wyżej wymienionych czynników.
3. Stosowanie substancji i mieszanin chemicznych.
4. Stosowanie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3.
5. Występowanie czynników rakotwórczych.
6. Stosowanie produktów biobójczych.
7. Stosowanie środków ochrony roślin.
8. Występowanie czynników biologicznych.
9. Występowanie chorób zawodowych.

Analizując rodzaj branży PKD najwięcej kontroli w 2019r. przeprowadzono w następujących branżach:

- Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
- Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
- Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
- Handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
- Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna
- Edukacja

W 2019r. najwięcej decyzji wydano w następujących branżach:

- Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
- Produkcja maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowana
- Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
- Edukacja

W 2019r. najwięcej pracowników zatrudnionych było w branżach:

- Opieka zdrowotna
- Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
- Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń

2. Postępowanie administracyjno – egzekucyjne.

W wyniku przeprowadzonych w 2019r. kontroli wydano 30 decyzji.

Decyzje te zawierały zarządzenia dotyczące:

1. Przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych.
2. Dokonania oceny ryzyka zawodowego.
3. Czynników biologicznych.
4. Substancji i mieszanin chemicznych.
5. Doprowadzenia do należytego stanu pomieszczenia hali produkcyjnej.
6. Przeszkolenia i wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za udzielenie I pomocy.
7. Sporządzenia rejestrów czynników szkodliwych dla zdrowia.

8. Sporządzenia kart badań czynników szkodliwych dla zdrowia.
9. Zapewnienia pracownikom odpowiednich pomieszczeń higieniczno – sanitarnych.
10. Skierowania pracowników na badania lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do wykonywania pracy na danym stanowisku.
11. Sporządzenia programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas.
12. Zapewnienia wentylacji na hali spawalniczej.
13. Udostępnienia pracownikom instrukcji składowania w magazynie.
14. Przetłumaczenia brakujących zwrotów na język polski.
15. Umieszczenia danych dystrybutora, który w tym przypadku jest dostawcą karty oraz pierwszym wprowadzającym do obrotu na polski rynek.
16. Uzupełnienia Pkt 1.4 o dane kontaktowe służb powiadamianych w nagłych przypadkach.

Zarządzenia z decyzji przedsiębiorcy wykonują w ustalonych terminach. Postępowań egzekucyjnych nie prowadzono.

3. Nadzór nad warunkami pracy

3.1. Nadzór nad warunkami pracy w przekroczeniach NDS i NDN.

W 2019r. w powiecie buskim stwierdzono 7 nowych przekroczeń NDN hałasu w tym w zakładach zajmujących się produkcją wyrobów z drewna, produkcją wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, produkcją metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń, produkcją maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowaną oraz przekroczenie NDN zapylenia 2 zakładach, zajmujących się produkcją żywności. Na hałas narażone były 52 osoby, a na nadmierne zapylenie 9 osób. Zostały wydane decyzje administracyjne. Wszystkie zostały wykonane, zmniejszono narażenie na zapylenie dla 9 pracowników, pozostałe zakłady wprowadziły w życie program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas. Jedna decyzja jest w trakcie realizacji.

Przekroczenia NDN hałasu występują w 8 zakładach pracy, które stwierdzono w latach ubiegłych. W warunkach przekroczenia NDN pracuje 68 osób.

Zakłady te są objęte szczególnym nadzorem. Wprowadziły w życie program działań organizacyjno – technicznych, zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas, który jest na bieżąco monitorowany i doskonalony czego efektem są coraz mniejsze przekroczenia NDN hałasu oraz zwiększona ochrona pracowników przed hałasem /rotacja pracowników, szkolenia dla pracowników w celu zwiększenia świadomości pracowników jakie są skutki działania hałasu, szczegółowe badania lekarskie/.

Poprawa warunków pracy związana jest również z ograniczeniem liczby osób zatrudnionych, likwidacją niektórych stanowisk pracy oraz całkowitą likwidacją niektórych zakładów.

Należy stwierdzić, że pracodawcy sukcesywnie wprowadzali rozwiązania techniczne i organizacyjne, mające na celu zmniejszenie narażenia poprzez zmniejszenie poniżej normy NDS i NDN czynników szkodliwych : wymiana maszyn i urządzeń na bardziej nowoczesne, montowanie dodatkowych odciągów, montowanie wentylacji mechanicznej, kapitalne remonty, stosowanie nowoczesnych środków ochrony indywidualnej, rotacja pracowników.

3.2. Poprawa warunków pracy innych niż związanych z przekroczeniami NDS i NDN

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

W 1 zakładzie, zajmującym się uprawami rolnymi połączonymi z chowem i hodowlą zwierząt urządzono pomieszczenia higieniczno – sanitarne.

W 1 zakładzie, zajmującym się produkcją metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń odnowiono ściany i wymieniono okna na hali plazmy oraz zapewniono wentylację na hali spawalniczej.

3.3. Substancje i mieszaniny chemiczne

Przeprowadzono 7 kontroli tematycznych w 6 zakładach stosujących, magazynujących, wprowadzających do obrotu i produkujących substancje i mieszaniny chemiczne.

Na terenie powiatu objęty nadzorem jest 1 zakład wprowadzający do obrotu jako pierwszy na terytorium Polski mieszaniny chemiczne z Unii Europejskiej. W 2019r. w zakładzie została wydana decyzja, która dotyczyła nieprawidłowości w kartach charakterystyki wprowadzanych do obrotu produktów. Dotyczyła ona przetłumaczenia brakujących zwrotów na język polski, umieszczenia danych dystrybutora, który w tym przypadku jest dostawcą karty oraz pierwszym wprowadzającym do obrotu na polski rynek, Pkt 1.4 uzupełniono o dane kontaktowe służb powiadamianych w nagłych przypadkach.

Ponadto w 2019r. podczas kontroli dotyczących ogólnych wymogów bhp w 43 przypadkach wydano jeszcze 11 decyzji administracyjnych dotyczących stosowania mieszanin chemicznych. 9 decyzji zostało wykonanych, a w przypadku dwóch pozostałych nie upłynął termin ich wykonania.

3.4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne.

Przeprowadzono 4 kontrole w 4 zakładach, w którym występuje narażenie na czynniki rakotwórcze i mutagenne (narażenie na włókna azbestu podczas rozbiórki i składowania materiałów, zawierających azbest oraz tetrachloroeten w pralni).

Decyzji nie wydawano.

3.5. Produkty biobójcze

Produkty, które zawierają co najmniej 1 substancję czynną przeznaczoną do niszczenia, odstraszania, unieszkodliwiania, zapobiegania w kontrolowany sposób organizmów szkodliwych poprzez działanie chemiczne lub biologiczne. W 2019r. przeprowadzono ogółem 54 kontrole w 43 zakładach w zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi.

Produkty miały ważne pozwolenia Ministra Zdrowia na obrót produktem biobójczym i nie zawierały w swoim składzie niedozwolonych substancji.

3.6. Czynniki biologiczne

Zakłady, w których występuje najwięcej szkodliwych czynników biologicznych to: domy opieki społecznej, laboratoria diagnostyczne, ośrodki zdrowia, gospodarka ściekami i odpadami.

W 2019r. przeprowadzono 2 kontrole tematyczne w zakresie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy osób narażonych na działanie czynników biologicznych. Ponadto podczas kontroli dotyczących ogólnych wymogów bhp w 10 przypadkach

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

skontrolowano czynniki biologiczne. Wydano 3 decyzje administracyjne dotyczące czynników biologicznych, które zostały wykonane.

3.7. Choroby zawodowe

W 2019r. przeprowadzono 5 wizytacji w ramach postępowań dowodowych w sprawach chorób zawodowych. Sporządzono 5 kart ocen narażenia zawodowego. Wydano 6 decyzji w tym 5 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 1 decyzję stwierdzającą chorobę zawodową (nauczyciel).

VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA

1. Wprowadzenie

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmowała sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego dotyczącego:

- stanu sanitarno- higienicznego i technicznego placówek oświatowo- wychowawczych i opiekuńczych,
- higieny procesu nauczania,
- warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach,
- warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania,
- nadzoru nad warunkami wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

W 2019r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku-Zdroju znajdowało się 59 obiektów nauczania i wychowania oraz 13 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży:

Żłobki - 2

Szkoły Podstawowe - 21

Przedszkola - 21

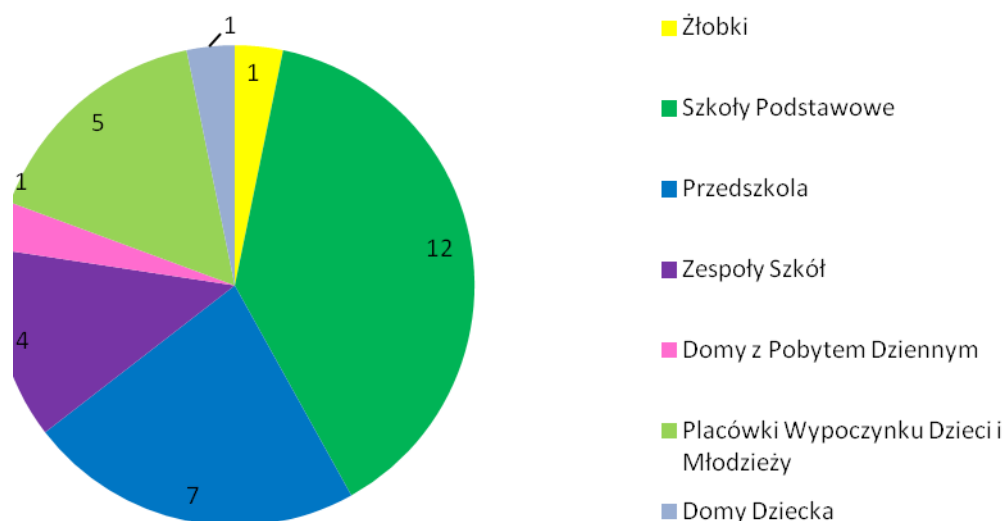
Zespoły Szkół -13

Domy Dziecka - 1

Domy z Pobytem Dziennym - 1

- W 2019r. na terenie powiatu buskiego skontrolowano 50 obiektów nauczania i wychowania i 13 placówek wypoczynku.

Wykaz placówek oświatowo wychowawczych nadzorowanych w 2019r. na terenie powiatu buskiego

2. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży

W ramach nadzoru nad warunkami sanitarno- higienicznymi placówek dzieci i młodzieży w powiecie buskim pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w 2019r. przeprowadzili 98 kontroli stanu sanitarnego i higienicznego w tym 13 kontroli na placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży.

3. Stan sanitarny budynków w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2019r. w placówkach nauczania i wychowania wydano 8 decyzji zarządzających poprawę stanu sanitarnego i higienicznego oraz 5 decyzji zmieniających termin wykonania. Decyzje dotyczyły poprawy stanu sanitarnego i higienicznego ścian, sufitów, podłóg, sanitariatów dla uczniów, stanu schowków porządkowych, nawierzchni sztucznej boiska, schodów wejściowych, wymiany drzwi do sal lekcyjnych, wentylacji w sanitariatach i w salach zajęć, terenu wokół budynku, poprawy warunków wychowania fizycznego.

4. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej

W trakcie kontroli placówek dla dzieci i młodzieży ustalono, że wszystkie skontrolowane placówki podłączone są do wodociągu miejskiego lub gminnego.

- 100% skontrolowanych placówek podłączone jest do sieci wodociągowej,
- na 50 skontrolowanych placówek nauczania i wychowania (8 odprowadzało nieczystości do zbiornika bezodpływowego),
- 8 placówek posiadało własne oczyszczalnie ścieków.

Pozostałe kontrolowane placówki podłączone są do kanalizacji miejskiej lub gminnej

- we wszystkich obiektach zapewniono zgodnie z przepisami standardy dostępności do urządzeń sanitarnych (ponadnormatywna liczba uczniów w obiekcie),

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

- nie stwierdzono placówek z ustępami zewnętrznymi,
- we wszystkich kontrolowanych placówkach zapewniono ciepłą bieżącą wodę przy wszystkich umywalkach.

5. Ocena rozkładów zajęć , oraz ocena dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu.

W roku sprawozdawczym 2019r. dokonano oceny higienicznej rozkładów zajęć w każdej placówce, w której była przeprowadzona kontrola stanu sanitarnego. Plan zajęć oceniano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.).

Sprawdzano:

1. Czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina.
2. Czy różnica godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny.
3. Możliwość psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.

Ocena rozkładów zajęć nie wykazała nieprawidłowości w ocenianym zakresie. W 2019r. w szkołach i przedszkolach przeprowadzono analizę stanowiska pracy ucznia/ przedszkolaka tj. oceniano dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu. Nieprawidłowe zestawienie mebli ma ujemny wpływ na zdrowie, na prawidłowe kształtowanie się kręgosłupa i prawidłowe funkcjonowanie narządów wewnętrznych. W 2019r. pomiary mebli przeprowadzono w 7 placówkach w jednej placówce stwierdzono nieprawidłowości – meble nie były dostosowane do wzrostu uczniów. Na w/w nieprawidłowości zostały wydane zalecenia.

6. Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach z dnia 31.12.2002r (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.) wprowadziło obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawianie w placówce podręczników i przyborów szkolnych w celu zmniejszenia wagi plecaków. Z obowiązku tego na terenie powiatu buskiego wywiązały się wszystkie kontrolowane szkoły. Pomimo zapewnienia możliwości pozostawiania podręczników i przyborów w szkole (w szafkach indywidualnych , zbiorowych , na półkach w regałach, w szatni w szafkach zamykanych szatniowych) uczniowie zabierają je do domu ze względu na potrzebę nauki, przygotowania się do szkoły na kolejny dzień nauki oraz odrabiania zadanych prac domowych.

7. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

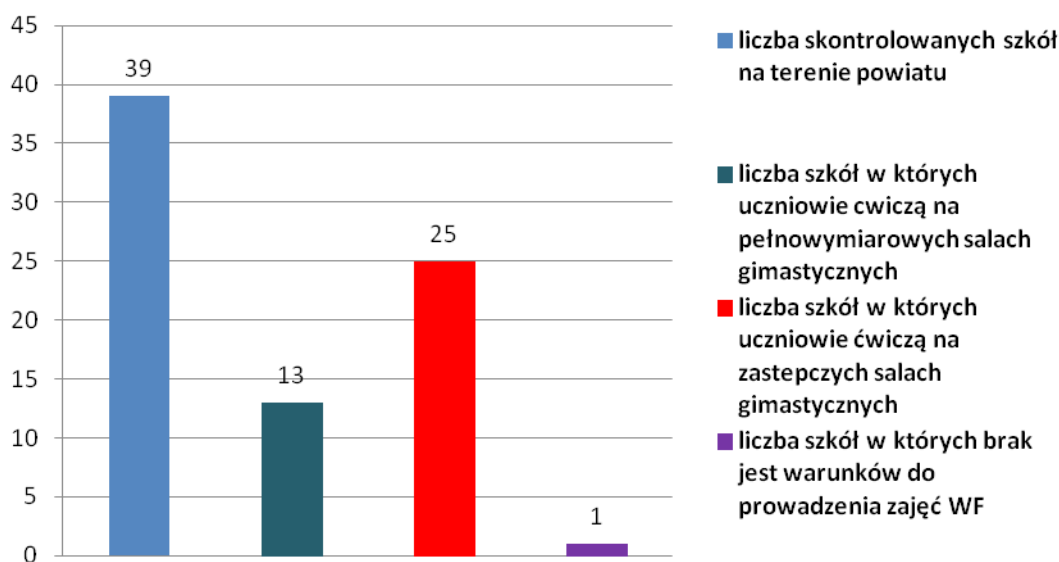
W trosce o bezpieczny i higieniczny pobyt dzieci i młodzieży w szkołach kontrole obejmowały również warunki sanitarno – higieniczne, w których prowadzone są zajęcia

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

wychowania fizycznego. Ocenie poddano m.in. posiadaną przez placówkę infrastrukturę sportową oraz stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego.

Spośród 39 skontrolowanych szkół w powiecie buskim - 5 szkół podstawowych, 8 zespołów - łącznie 13 szkół posiada szkolne zespoły sportowe z pełnym zapleczem sanitarnym tj. szatnie, sanitariaty i natryski. W 1 zespole tj. Zakład Doskonalenia Zawodowego w Kielcach – Centrum Kształcenia Zawodowego w Busku Zdroju brak warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego (uczniowie ćwiczą na hali sportowej Samorządowej Szkoły Podstawowej Nr 3 w Busku Zdroju). Pozostałe szkoły zajęcia wychowania fizycznego odbywają na zastępczych salach gimnastycznych.

Analiza zapewnienia bazy lokalowej do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w 2019r. na terenie powiatu buskiego (skontrolowano w 2019r. 39 szkół)

Dane dotyczą wszystkich rodzajów skontrolowanych szkół w 2019r.

Ponadto 3 szkoły podstawowe i 2 zespoły korzystają z basenu w ramach zajęć WF. Dwie szkoły podstawowe zajęcia wychowania fizycznego oprócz sali gimnastycznej odbywają na korytarzu.

Natryski

5 szkół podstawowych, 8 zespołów posiadające szkolne zespoły sportowe (hale sportowe) posiadają natryski. Natryskownie są sprawne i czynne lecz nie są wykorzystywane po każdym zajęciach WF. Natryski są wykorzystywane tylko po dodatkowych zajęciach.

8. Warunki pobytu dzieci 5-6 letnich w szkole i przedszkolu w 2019r.

W ramach nadzoru nad higieną procesu nauczania oceniano warunki pobytu dzieci w wieku 5-6 lat podczas pierwszego roku nauczania.

Niewystarczającą infrastrukturę stwierdzono w 12 placówkach gdzie głównym problemem był brak możliwości

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

- wydzielenia ciągów komunikacyjnych tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych dzieci.

9. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2019r. na terenie powiatu buskiego zorganizowano 13 placówek wypoczynku - 4 w miejscu zamieszkania i 9 w formie wyjazdowej (tj. zorganizowanych w obiektach całorocznych usług hotelarskich i obiektach sezonowych). Łącznie z wypoczynku skorzystało 370 dzieci.

Podczas kontroli placówek wypoczynku nie stwierdzono zaniedbań, dla uczestników wypoczynku w formie wyjazdowej zapewniono odpowiednie warunki higieniczno - sanitarne. Czystość bieżąca zachowana, dokumentacja medyczna kompletna, opieka medyczna zapewniona – pielęgniarka na placówce lub grupa zgłoszona w Ośrodkach Zdrowia oraz wykupione dodatkowe ubezpieczenie grupowe dla uczestników wypoczynku.

10. Działalność prowadzona w zakresie dożywiania (ogółem szkoły podstawowe, oraz zespoły szkół - skontrolowano 39 szkół w 2019r.)

Na terenie powiatu buskiego podczas kontroli bieżących w roku 2019 stwierdzono, że ciepły posiłek wydawany jest w 26 placówkach – posiłki przygotowywane w obiektach na stołówkach szkolnych lub dowożone w formie cateringu.

- 24 placówki wydawały posiłek jednodaniowy dla 1842 uczniów,
- 2 placówki wydawały posiłek dwudaniowy dla 47 uczniów,
- 2 placówki wydawały drugie śniadanie dla 85 uczniów.

Łącznie 692 uczniów korzystało z posiłków dofinansowanych przez MOPS lub GOPS.

Wnioski

1. Zdecydowana większość nadzorowanych placówek oświatowo- wychowawczych zapewniła w 2019r. bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w placówkach.
2. We wszystkich obiektach nauczania i wychowania jest dostęp do ciepłej bieżącej wody w pomieszczeniach sanitarnych.
3. W 2019r. na poprawę stanu sanitarnego i technicznego wydano 8 decyzji administracyjnych podczas gdy w 2018r. wydano 9 decyzji.
4. Nadal aktualnym problemem są niedostateczne warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach (np. niedostateczna liczba pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem, prowadzenie zajęć na korytarzu). Zastrzeżenia budzi również fakt, że szkoły, które posiadają pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć sportowych i czynne natryski nie umożliwiają uczniom korzystania z nich po zajęciach wychowania fizycznego.
5. Dalszej poprawy w części placówek wymaga zagospodarowanie i urządzenie boisk sportowych oraz placów rekreacyjnych, włącznie z placami zabaw, a także utrzymanie ich w pełnej sprawności użytkowej. Niewłaściwy mikroklimat w pomieszczeniach dla uczniów (brak wentylacji w pomieszczeniach) jest nadal problemem głównie placówek funkcjonujących w starych budynkach wybudowanych kilkadziesiąt lat temu.

6. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej. Wobec zagrożeń i problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży konieczne jest podjęcie działań zmierzających do zapewnienia gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na terenie szkół oraz zapewnienie codziennej obecności pielęgniarki szkolnej.
7. Pomimo przeprowadzanych w budynkach oświatowych prac remontowych i modernizacyjnych, stan sanitarno – higieniczny i techniczny wielu placówek oświatowo- wychowawczych nadal wymaga poprawy. W wyniku prowadzonego nadzoru stwierdzono występujący problem braku środków finansowych, którymi dysponują placówki, na poprawę warunków technicznych (remonty, wymianę wyposażenia).
8. Placówki oświatowo – wychowawcze są sukcesywnie doposażane w nowe meble i wyposażenie, tj. pomoce dydaktyczne, tablice interaktywne posiadające odpowiednie certyfikaty zgodności lub atesty.
9. Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne.

VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Charakterystyka ogólna nadzorowanych obiektów

W 2019 roku nadzorem objęte były 2922 obiekty (znajdujących się w ewidencji), skontrolowano 299 obiektów tj. 10,2%. Kontrolą objęto: obiekty produkcji i obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, zakłady małej gastronomii, środki transportu żywności, wytwórnie kosmetyków oraz miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami na terenie powiatu buskiego.

W 2019 roku wpisano do rejestru i wydano 30 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów na podstawie złożonych wniosków przez właścicieli gospodarstw rolnych, którzy deklarowali prowadzenie działalności zarówno w zakresie produkcji pierwotnej jak i sprzedaży bezpośredniej środków spożywczych pochodzenia roślinnego. Na dzień 31.12.2019r. w rejestrze figuruje 1793 podmiotów o których mowa wyżej. 6 gospodarstw rolnych prowadzi Rolniczy Handel Detaliczny – jest to produkcja żywności pochodzenia niezwierzęcego: produkcja przetworów owocowo-warzywnych, przetworów zbożowych (mąka, kasza, płatki owsiane), tłoczenie na zimno i pakowanie w opakowania jednostkowe oleju lnianego, produkcja kapusty szatkowanej.

W skontrolowanych obiektach:

- przeprowadzono 428 kontroli i rekontroli sanitarnych,

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

wydano:

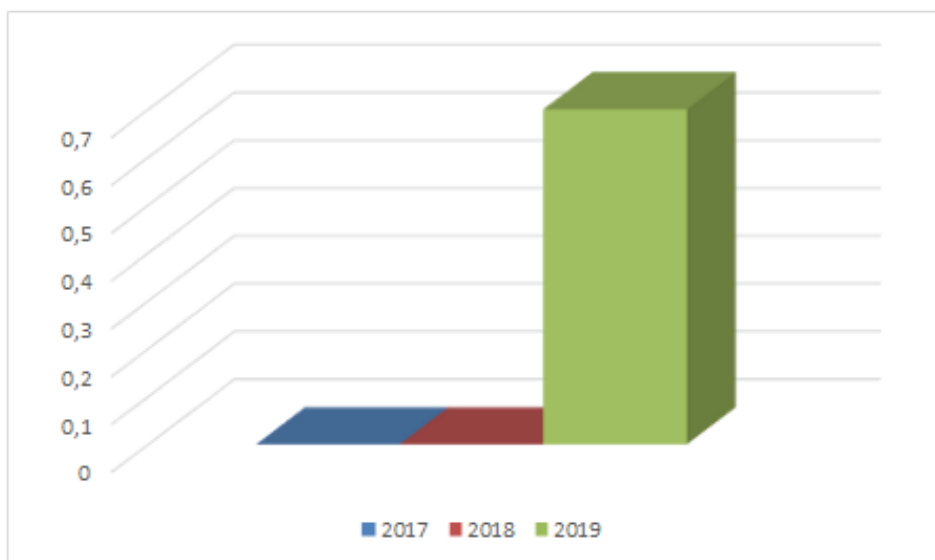
- 1 decyzję zakazującą prowadzenia działalności,
- 3 decyzje przedłużające termin wykonania wydanych decyzji,
- 5 decyzji zarządzających poprawę stanu sanitarno-technicznego,
- 2 decyzje zakazujące ograniczające zakres prowadzonej działalności (zakaz używania świeżych warzyw z powodu braku możliwości dokonywania obróbki brudnej w obiektach) ,
- 1 decyzja zarządzająca odsuniecie od pracy osoby bez orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych o braku przeciwwskazań do wykonywania prac, przy wykonywaniu których istnieje ryzyko przeniesienia zakażenia na inne osoby,
- 1 decyzja dotycząca prawidłowego znakowania wprowadzanych do obrotu środków spożywczych,
- 1 decyzja wygaszające wydaną decyzję,
- 1 decyzję uchylającą wydaną decyzję.
- nałożono 47 mandatów karnych na kwotę 10800,00 zł,

W ramach nadzoru nad produkcją pierwotną środków spożywczych pochodzenia roślinnego przeprowadzono 11 kontroli tematycznych w zakresie jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych. Podczas kontroli pobrano do badania laboratoryjnego 42 próby środków spożywczych pochodzenia roślinnego tj. 25 prób truskawki świeżej, 15 prób maliny, 2 próby porzeczki czerwonej. Pobrane próbki badano w kierunku parametrów mikrobiologicznych oraz chemicznych (Escherichia coli, Salmonella, Listeria monocytogenes, metale, pestycydy) – żadnej próbki nie kwestionowano.

W 142 obiektach przeprowadzono ocenę stanu sanitarnego wg ujednoliconych „arkuszy oceny zakładu produkcji żywności dla poszczególnych rodzajów obiektów. Ocenę „niezgodną z wymaganiami” otrzymał 1 obiekt – sklep spożywczo-przemysłowy, tj. 0,7% obiektów ocenianych. Niski odsetek obiektów niezgodnych wynika z faktu, iż zgodnie z ustaleniami z Departamentem Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia GIS w 2015r. zakład jest niezgodny z wymaganiami jeżeli w arkuszu oceny otrzymał maksymalną liczbę punktów (tj. powyżej 72 pkt) oraz maksymalną liczbę punktów zakresie zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami, stanu sanitarno-higienicznego, warunków magazynowania oraz higieny i stanu zdrowia osób mających kontakt z żywnością. Ocena „niezgodna z wymaganiami” dla ocenionego sklepu wynika z braku prawidłowego zabezpieczenia obiektu przed dostępem szkodników.

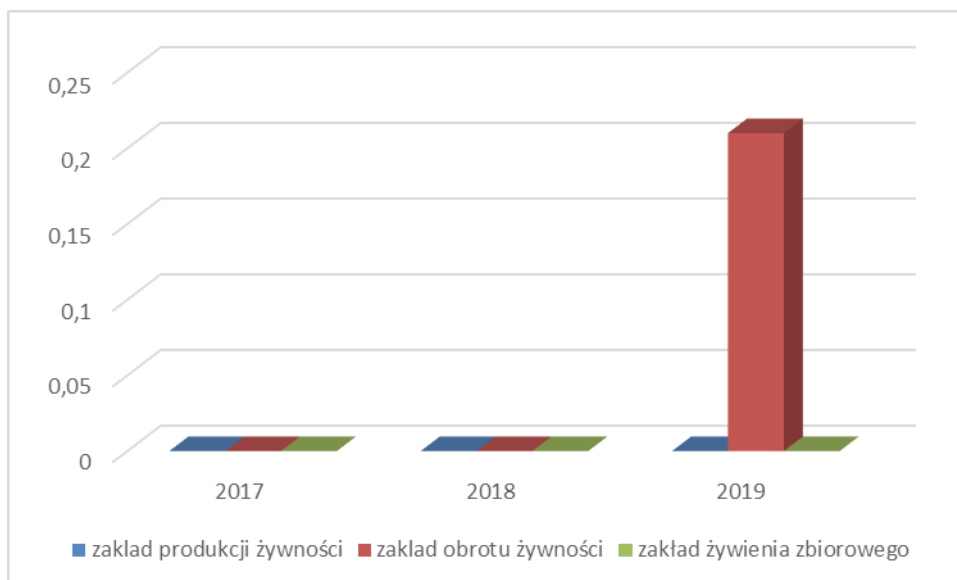
Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych na terenie powiatu buskiego w latach 2017-2019, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 1.

Wykres 1

Stan sanitarny poszczególnych rodzajów zakładów na terenie powiatu buskiego w latach 2017-2019, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 2.

Wykres 2

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach:

- brak czystości i porządku w salach sprzedaży, w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych obiektów oraz szatniach personelu,

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i dacie minimalnej trwałości,
- brak środków dezynfekcyjnych, ręczników jednorazowego użytku przy umywalkach, brak zapewnionych warunków do higienicznego mycia rąk,
- brak zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego oraz brak monitorowania i dokumentowania warunków przechowywania środków spożywczych,
- przechowywanie środków spożywczych w warunkach niezgodnych z deklaracjami producentów,
- gospodarka odpadami prowadzona w sposób nieprawidłowy, odpady poprodukcyjne nie są usuwane na bieżąco z pomieszczeń produkcyjnych, kosze brudne i nadmiernie przepełnione,
- brak prawidłowo opracowanych, wdrożonych i dokumentowanych procedur opartych na zasadach systemu HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli), między innymi w zakresie: jakości zdrowotnej produkowanych wyrobów, skuteczności wykonywanych zabiegów myjąco-dezynfekujących, procedur wycofania partii żywności nie odpowiadających wymaganiom jakości zdrowotnej. Brak przeglądu i weryfikacji systemu HACCP celem dostosowania go do zakresu prowadzonej działalności.

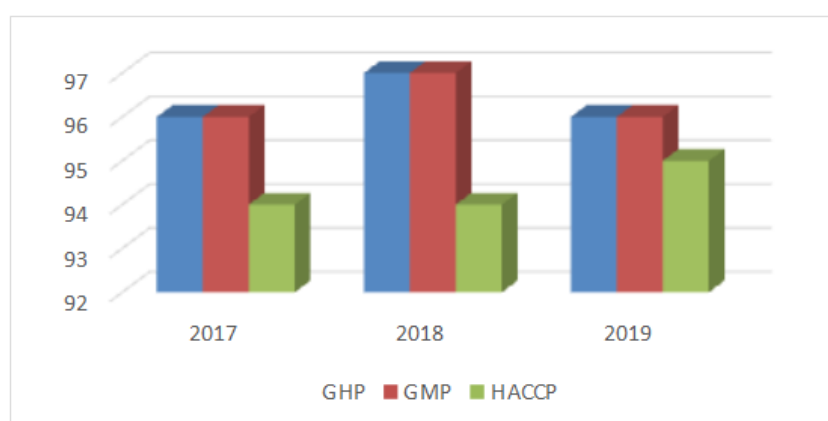
W 2019r. stwierdzono 1 obiekt niezgodny.

Biorąc pod uwagę ubiegły rok można stwierdzić, iż stan wdrożonej kontroli wewnętrznej przez zakłady, tak w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) jak i Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) uległ nieznacznemu pogorszeniu 2018r. - 97%, 2019r. – 96%. Stan wdrożenia zasad systemu HACCP uległ nieznaczącej poprawie: 2018r. - 94%, 2019r. – 95%.

W związku z tym iż zakłady rozszerzają zakres prowadzonej działalności system HACCP wymaga jednak stałej weryfikacji i dostosowania do zakresu prowadzonej działalności.

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców zasad GHP, GMP oraz HACCP w latach 2017-2019, wyrażony odsetkiem zakładów z wdrożonymi systemami, przedstawia wykres 3.

Wykres 3

Bezpieczeństwo zdrowotne żywności, żywienia i przedmiotów użytku

Realizując zadania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i przedmiotów użytku stwierdzono i ustalono między innymi:

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

- Ogółem w 2019 roku w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano i zbadano 250 próbek środków spożywczych, zakwestionowano 2 próbki w tym jakoś zdrowotną 1 próbkę ora za niezgodności w zakresie znakowania 1 próbkę co stanowi 0,8% pobranych próbek środków spożywczych.

➤ Mikrobiologicznie zbadano 169 próbek, zakwestionowano 1 próbkę

Próbka zakwestionowana:

- a) Próbka środowiskowa pobrana z powierzchni maszyny do szatkowania warzyw (ze stali nierdzewnej)

Powód zakwestionowania: W zakresie czystości mikrobiologicznej próbka niezgodna z kryteriami Państwowego Zakładu Higieny stawianym drobnemu sprzętowi (noże, łyżki, sitka, roboty, wilki) w zakładach przemysłu spożywczego: ogólna liczba drobnoustrojów - więcej niż 100jtk na powierzchni użytkowej.

➤ Chemicznie zbadano 81 próbek.

Brak zakwestionowanych próbek w zakresie parametrów chemicznych.

Zakwestionowano natomiast znakowanie 1 próbki.

Próbka zakwestionowana:

- a) „Multiwitamina smak pomarańczowy. Tabletki musujące”. Suplement diety,

Powód zakwestionowania: w wykazie składników podanych na etykiecie suplementu diety brak substancji słodzących - acesulfanu-K i aspartamu.

1. W ramach realizacji krajowego planu monitoringu i urzędowej kontroli żywności pobrano do badań na obecność materiału genetycznie modyfikowanego 2 próbki środków spożywczych (herbatniki bezglutenowe, musli z owocami tropikalnymi) i 1 próbkę surowca do produkcji żywności (ziarno soi) Próbki zgodne z wymaganiami- nie stwierdzono sekwencji: p35S, TNOS, pFMV, bar, pat, nptII, P-nos-nptII, ctp2CP4epsps. W 2019r. nie otrzymano powiadomień dotyczących wycofania z rynku nieautoryzowanych, genetycznie zmodyfikowanych środków spożywczych.
 2. W ramach prowadzonego nadzoru nad żywnością prozdrowotną (suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami i składnikami mineralnymi) przeprowadzono:
- 9 kontroli, podczas których oceniono znakowanie 11 suplementów diety. Nie stwierdzono niezgodności w zakresie znakowania ocenionych suplementów diety.
W rejestrze żywności prozdrowotnej prowadzonym przez GIS nie znaleziono informacji dotyczącej jednego z ocenianych suplementów diety w związku czym przesłano informację do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego właściwego ze względu na siedzibę producenta.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

- 3 kontrole tematyczne dotyczące wprowadzania do obrotu suplementów diety, które mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia. Podczas kontroli nie stwierdzono w sprzedaży produktów, które mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia.
 - 4 kontrole w związku z 2 powiadomieniami w ramach systemu RASFF dotyczące żywności prozdrowotnej – 2 suplementy diety (stwierdzono przekroczenia NDP dla benzo(a)pirenu i sumy WWA w wycofywanych suplementach). Wycofywano z obrotu 3 sztuki kwestionowanego produktu.
 - Pobrano do badań 9 próbek suplementów diety, 12 próbek środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Kwestionowano 1 próbkę suplementu diety pobranego do badania w kierunku substancji dodatkowych, oceny organoleptycznej oraz znakowania. Próbkę kwestionowano ponieważ w wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, iż w wykazie składników podanych na etykiecie suplementu diety brak substancji słodzących: acesulfanu-K i aspartamu.
3. W związku z 24 powiadomieniami alarmowymi w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt (RASFF), 6 powiadomieniami informacyjnymi w ramach systemu RASFF, 2 powiadomieniami typu NEWS przeprowadzono 14 kontroli oraz rozmowy telefoniczne

W ramach podejmowanych czynności wycofywano z obrotu:

- 3 sztuki suplementu diety „Propolis Plus” 100 tab., oznaczony numerem partii 83506 oraz datą minimalnej trwałości 12.03.2021 ze względu na przekroczenia NDP dla benzo(a)pirenu i sumy WWA w w/w suplemencie.
 - 6 sztuk produktu pn.: Pieczarki marynowane całe, data minimalnej trwałości: 05.2020r. numer partii 1, w związku ze stwierdzeniem braku informacji na etykiecie o obecności substancji alergennej, tj. dwutlenku siarki w produkcie
4. W związku z wystąpieniem ASF na terenie polski i możliwością przeniesienia na teren woj. świętokrzyskiego wzmożono nadzór nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywieniowych. Przeprowadzane kontrole obejmowały legalność wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego ze szczególnym uwzględnieniem sprzedaży mięsa i produktów pochodzących z dzików. Kontrolą objęto zakłady żywienia zbiorowego, obiekty obrotu żywnością, kontrolą objęto również obiekty ruchome prowadzące sprzedaż mięsa i przetworów mięsnych w tym na placach targowych. Kontrole realizowane były również wspólnie z lokalnymi organami Inspekcji Weterynaryjnej oraz Policji. W trakcie kontroli nie stwierdzono mięsa niewiadomego lub wątpliwego pochodzenia, nie stwierdzono sprzedaży mięsa z dzików, nie stwierdzono również przetworów z mięsa dzików. Podczas kontroli w obiektach żywnościowych analizowano częstotliwość wywozu odpadów komunalnych zmieszanych z odpadami gastronomicznymi. Łącznie przeprowadzono 136 kontroli obejmujących w/w obszar, w tym 2 kontrole w obiektach ruchomych prowadzących działalność na placach targowych oraz 1 kontrolę obiektu ruchomego. Za stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości w tym w/w obszarze tj. dotyczące gospodarki odpadami nałożono 17 mandatów karnych na kwotę 5450 złotych. Mandaty karne nakładano za przepełnione, brudne oraz nieprawidłowe kosze na śmieci (kosze bez pokryw), przepełnione pojemniki i kontenery na odpady, nieuporządkowany, zaśmiecony teren wokół pojemników na odpady. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w obszarze gospodarki odpadami zalecano wyposażyć obiekty w prawidłowe, zamykane kosze na odpady, dostosować

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

częstotliwość wywozu odpadów do ilości powstających odpadów w obiekcie. W trakcie kontroli przeprowadzonych w obiektach żywnościowo-żywnościowych nie stwierdzono w sprzedaży oraz używania do przygotowywania potraw mięsa i przetworów mięsnych niewiadomego pochodzenia.

5. Przeprowadzono 1 kontrolę obiektu ruchomego wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Busku-Zdroju dotyczącą wprowadzania do obrotu mięsa i przetworów mięsnych niewiadomego pochodzenia.
6. Realizując nadzór nad kosmetykami w 2019 roku pobrano do badań laboratoryjnych 12 próbek kosmetyków, w tym 8 próbek do badań mikrobiologicznych oraz 4 próbki do badań chemicznych w kierunku oznaczania zawartości formaldehydu. 10 pobranych próbek kosmetyków to próbki pochodzące od producentów mających siedzibę na terenie nadzorowanym przez PPIS w Busku-Zdroju - pobrano 8 próbek kosmetyków do badania mikrobiologicznego oraz 2 próbki w kierunku oznaczania zawartości formaldehydu. 2 próbki badane w kierunku oznaczania zawartości formaldehydu pobrano w sklepach prowadzących do obrotu kosmetyki. Żadna z próbek nie została zakwestionowana.
7. W celu oceny bazy żywnościowo-żywnościowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano ogółem 52 obiekty, nałożono 15 mandatów karnych na kwotę 3050zł. za zły stan sanitarno-higieniczny kontrolowanych obiektów, wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości i terminie przydatności do spożycia, nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami, wykorzystywania pomieszczeń niezgodnie z przeznaczeniem. Ponadto w kontrolowanych obiektach nie była prowadzona prawidłowo kontrola wewnętrzna oparta na procedurach na podstawie zasad systemu HACCP. Nie przestrzegano instrukcji dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej. Mandaty nakładano w zakładach żywienia zbiorowego tzw. „małej i dużej gastronomii”, w sklepach spożywczych, obiektach ruchomych. Wydano 1 decyzję na poprawę stanu sanitarno-technicznego obiektu i funkcjonalność obiektu (zakład żywienia zbiorowego otwartego).
8. Przeprowadzono 8 kontroli w trakcie wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży. W 1 obiekcie przygotowującym posiłki dla dzieci przebywających na zimowisku stwierdzono niezgodności w zakresie przechowywania środków spożywczych. Niezgodność dotyczyła przechowywania przetworów mlecznych w warunkach mroźniczych, zgodnie z deklaracją producenta powinny być przechowywane w warunkach chłodniczych. Na osobę odpowiedzialną nałożono 1 mandat karny na kwotę 100zł. oraz wydano zalecenie przechowywania wszystkich środków spożywczych zgodnie z deklaracjami producentów. Kontrola sprawdzająca nie wykazała niezgodności w zakresie przechowywania środków spożywczych, stwierdzono, iż środki spożywcze znajdujące się w obiekcie przechowywane były zgodnie z deklaracjami producentów.
9. W 2019r. uczestniczono w opracowaniu 1 ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego. Zatrucie pokarmowe wystąpiło w zakładzie żywienia zbiorowego zamkniętego. Po przeanalizowaniu całego materiału z dochodzenia oraz dokonaniu oceny badań próbek środowiskowych i próbek żywnościowych oraz próbek wody używanej w zakładzie uznano, że potrawy przygotowywane i spożywane w obiekcie nie mogły być przyczyną zachorowań. Nie wyizolowano czynnika etiologicznego z potraw.

10. Wykonano 83 pomiary kontrolne w zakresie zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego 20,5 % pomiarów wskazało na nieprawidłowości w tym zakresie.
11. Wykonano 37 ocen teoretycznych sposobu żywienia w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego, w tym głównie w obiektach oświatowo-wychowawczych, szpitalach i sanatoriach, 8 ocen żywienia w obiekcie prowadzącym żywienie dzieci w ramach wypoczynku zimowego i letniego. Oceniane jadłospisy w obiektach oświatowo-wychowawczych generalnie nie budziły zastrzeżeń, a stwierdzone błędy stanowiły wskazówki do poprawy planowanych jadłospisów. Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie żywienia na podstawie przedłożonych jadłospisów w 3 obiektach tj. z zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego. Oceny jadłospisów dekadowych diety podstawowej dokonano z wykorzystaniem „Arkusza oceny dekadowej jadłospisów” opracowanego przez ekspertów z Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie. Według ww. arkusza oceniane jadłospisy wymagają poprawy (uzyskały oceny końcowe: nieprawidłowe). Negatywnie oceniono między innymi niską podaż mleka i jego przetworów, produktów zbożowych z pełnego przemiału, tłuszczów roślinnych bogatych w kwasy jedno – i wielonasyconych, roślin strączkowych suchych, brak różnorodności podawania owoców, warzyw. Wystosowano pisma interwencyjne, w których poinformowano, iż osoby układające dietę podstawową powinny dostosować się do zasad prawidłowego żywienia. Zalecono podjęcie działań naprawczych polegających na uwzględnieniu przy planowaniu jadłospisów spostrzeżeń zawartych w przesłanych pismach. Pozostałe oceniane jadłospisy generalnie nie budziły zastrzeżeń, a stwierdzone błędy stanowiły wskazówki do poprawy planowanych jadłospisów.
12. W ramach zatwierdzania i rejestracji zakładów przeprowadzono 64 kontrole. Wydano 64 decyzje zatwierdzające obiekty żywnościowe w tym 55 zatwierdzających obiekty bezwarunkowo, 1 decyzję zatwierdzającą obiekt warunkowo oraz 8 decyzji zmieniających dotychczasowy zakres prowadzonej działalności - rozszerzenie działalności.
13. Na skutek interwencji konsumentów i innych instytucji przeprowadzono 20 kontroli: 6 kontroli potwierdziło zasadność interwencji, 14 interwencji nie potwierdziło się. Odsetek interwencji potwierdzonych wyniósł 30 %.

Wnioski

W 2019r. stwierdzono, iż stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych zakładów branży spożywczej nieznacznie się pogorszył. W 2019r. stwierdzono 2 obiekty niezgodne tj. 2 obiekty obrotu żywnością. W 2018r. nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

W dalszym ciągu w niektórych grupach obiektów wymagane są dalsze wzmożone działania nadzоровe.

Obiekty te to:

- W grupie obiektów produkcji żywności: piekarnie i ciastkarnie, wytwórnie lodów,
- W grupie obiektów obrotu żywnością: obiekty ruchome i tymczasowe (tzw. „handel obwoźny), sklepy spożywcze wprowadzające do obrotu mięso i przetwory mięsne,
- W grupie obiektów żywienia zbiorowego: zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego, zakłady żywienia zbiorowego otwartego oraz zakłady małej gastronomii.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

Szczególnego nadzoru w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności wymagają:

- Ciasta z kremem,
- Mięso i przetwory mięsne, drób, jaja,
- Żywność prozdrowotna.

Stan wdrożenia zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP w nadzorowanych zakładach branży spożywczej jest zadawalający. Pomimo to wymaga w dalszym ciągu od przedsiębiorców zintensyfikowania działań w tym zakresie oraz przeprowadzania szkoleń zatrudnionego personelu.

Należy uznać, iż zapewnione jest bezpieczeństwo zdrowotne żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu buskiego. Świadczy o tym wzrost świadomości i podejmowane działania przez producentów i sprzedawców środków spożywczych. Jednak w dalszym ciągu w stopniu niewystarczającym. Obok obiektów, w których nie stwierdza się uchybień sanitarnych lub są one nieznaczne, działają również obiekty o złym stanie sanitarnym. W takich przypadkach wydawane są decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości, a w przypadku stwierdzenia rażących zaniedbań również decyzje wstrzymujące lub ograniczające zakres prowadzonej działalności.

IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Głównym celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku – Zdroju w roku 2019 było promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej.

Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w 2019r. wynikała z celów Narodowego Programu Zdrowia promującego zdrowy styl życia oraz z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Podejmowano również działania wynikające z potrzeb środowiskowych i aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

Realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne, programy wojewódzkie, interwencje nieprogramowe oraz prowadzono kampanie informacyjne.

Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w dużej mierze polega na współdziałaniu wielu różnorodnych instytucji i organizacji, w celu zwiększenia zakresu działań profilaktycznych.

**Profilaktyka nadwagi i otyłości – ogólnopolski program edukacyjny
„Trzymaj Formę!”**

Program zainicjowany został przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Stowarzyszenie „Polska Federacja Producentów Żywności” w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia.

Celem programu „Trzymaj Formę!” jest pogłębienie wiedzy w zakresie znaczenia zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka oraz dostarczenie wiedzy i umiejętności

korzystania z informacji zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych.

Adresatami programu są uczniowie klas starszych szkół podstawowych (V – VIII) oraz gimnazjaliści a realizacja programu oparta jest na metodzie projektu.

Projekty realizowane przez zainteresowane szkoły powinny służyć promocji aktywności fizycznej oraz prawidłowego, czyli zróżnicowanego i zbilansowanego sposobu odżywiania się młodzieży. Przedmiotem projektów nie mogą być zagadnienia związane z handlem i promocją produktów żywnościowych. Ponadto, projekty nie mogą być oparte na zakazach i dyskryminacji żadnej z grup produktów żywnościowych.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2018/2019 przystąpiły 2 gimnazja oraz 18 szkół podstawowych z terenu powiatu buskiego.

W programie łącznie uczestniczyło 1043 uczniów oraz 422 rodziców, którzy aktywnie włączyli się w wybrane zadania programowe.

Koordynatorzy szkolni oraz współrealizatorzy ocenili program jako dobre narzędzie do promowania zachowań prozdrowotnych wśród dzieci i młodzieży.

Uczniowie chętnie uczestniczyli w organizowanych zajęciach, ponieważ mieli wpływ na formę ich przebiegu, mogli wykazać się swoimi umiejętnościami i zainteresowaniami.

W wielu przypadkach młodzież prowadziła edukację rówieśniczą oraz podejmowała działania aktywizujące, ukierunkowane na dzieci z młodszych klas.

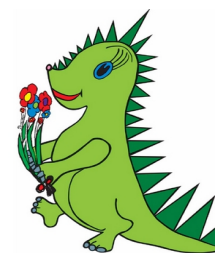
W ramach programu, w szkołach odbywały się prelekcje, pogadanki z udziałem pracowników służby zdrowia, szkolne olimpiady zdrowia, konkursy wiedzy, konkursy plastyczne, gry i zabawy zespołowe, ocena własnej aktywności fizycznej na podstawie testów sprawnościowych. Podczas zajęć prowadzona była edukacja konsumencka, a w celu nagłośnienia programu na terenie szkół odbywały się inscenizacje propagujące zdrowy styl życia.

Antytytoniowe programy edukacyjne realizowane przez szkoły na terenie powiatu buskiego.

W związku z realizacją zadań z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, Państwowa Inspekcja Sanitarna koordynuje 4 programy edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej. Jeden program o nazwie „Bieg po Zdrowie” jest interwencją krajową, natomiast „Czyste Powietrze Wokół Nas”, „Nie pal przy mnie proszę” oraz „Znajdź właściwe rozwiązanie” są programami o zasięgu wojewódzkim.

Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „CZyste Powietrze Wokół Nas”

Pierwszym ogniwem edukacji antytytoniowej jest program „Czyste Powietrze Wokół Nas”. Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Adresatami programu są dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczające do przedszkoli, szkół podstawowych oraz ich rodzice i opiekunowie.

Dla dzieci w wieku przedszkolnym, bierne palenie oznacza m.in. zwiększoną częstość występowania przewlekłego zapalenia ucha środkowego, oraz infekcji górnych dróg oddechowych, zaburzenia rozwoju psychoruchowego, zaburzenia zachowania dziecka, mniejszą odporność na infekcje. Dlatego, w tym kontekście tak ważna jest edukacja antytytoniowa dzieci oraz ich rodziców.

Do realizacji programu przystąpiło 21 placówek z terenu powiatu buskiego.

Koordynatorzy przedszkolni i szkolni zostali przygotowani do realizacji programu „Czyste Powietrze Wokół Nas” przez pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE Busko – Zdrój, podczas szkoleń zorganizowanych w PSSE Busko – Zdrój oraz narad wdrożeniowych przeprowadzonych w przedszkolach i szkołach podstawowych.

W wyniku realizacji działań programowych edukacją objęto 723 dzieci oraz 413 rodziców.

Monitoring realizacji programu potwierdził potrzebę prowadzenia profilaktyki antytytoniowej już od najmłodszych lat. Dzieci podczas zajęć zdobyły wiedzę jak radzić sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub, gdy dorośli palą w ich obecności.

Na terenie placówek odbywały się pogadanki antytytoniowe dla dzieci i rodziców, zajęcia plastyczne, ruchowe, przedstawienia profilaktyczne, konkursy plastyczne.

Na uwagę zasługuje duże zaangażowanie rodziców i opiekunów dzieci, którzy włączyli się w wybrane zadania programowe:

- uczestniczyli w spotkaniach rozpoczynających realizację programu,
- uczestniczyli w podsumowaniach programu na forum przedszkola, szkoły,
- podpisywali deklaracje niepalenia przy dzieciach,
- uczestniczyli w wykładach dot. zagrożeń zdrowotnych wynikających z biernego palenia, przeprowadzanych przez pielęgniarki środowiska szkolnego,
- wspólnie z dziećmi współtworzyli plakaty antytytoniowe, wykonywali emblematy kwiatów, znaczki „zakaz palenia” oraz gazetki ściennie,
- przygotowywali rekwizyty do przedstawień antytytoniowych,
- uczestniczyli razem z dziećmi w wycieczce po okolicy, która miała na celu obserwację dymów,

Program został opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami z Uniwersytetu Warszawskiego – dr hab. Kamilą Bargiel – Matusiewicz oraz mgr Rafałem Dziurłą.

Program adresowany jest do uczniów klas IV szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9 – 10 lat).

Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Zajęcia w programie „Bieg po zdrowie” realizowane są za pomocą bardzo zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców.

Podstawą zajęć jest stymulowanie kreatywności i aktywności. Bohaterami łączącymi treści poszczególnych spotkań jest dwoje uczniów czwartej klasy szkoły podstawowej, Natalia i Kuba. Wydarzenia z ich życia są tłem poruszanych tematów.

Podczas cyklu zajęć dzieci dyskutują, wymieniają doświadczenia, spostrzeżenia, refleksje i pomysły. Uczniowie przeprowadzają także wywiady z osobami niepalącymi, liczą koszty palenia papierosów, pracują w grupach przy tworzeniu antyreklamy dla papierosów oraz tworzą komiks z bohaterami programu.

Do programu przygotowano atrakcyjne, bogato ilustrowane materiały: podręcznik dla nauczyciela, zeszyt ćwiczeń dla ucznia, plakaty, ulotkę informacyjną dla rodziców oraz filmy edukacyjne dla rodziców i nauczycieli. Przygotowany został również cykl filmów edukacyjnych z udziałem ekspertów z dziedziny psychologii oraz autorów programu.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2018/2019 przystąpiło 15 szkół podstawowych z terenu powiatu buskiego. W wyniku działań edukacją objęto 299 uczniów oraz 255 rodziców.

Program edukacji antytytoniowej „NIE PAL PRZY MNIE, PROSZĘ!”

Dziecko rozpoczynające naukę w szkole podstawowej ma przed sobą ważny i trudny etap rozwoju.

Dziecko w tym wieku pozostaje wciąż pod dużym wpływem rodziców, ale będąc już uczniem staje się uczestnikiem życia w grupie szkolnych kolegów.

Dziecko spotyka się z uczniami starszymi, których zachowanie może wywoływać zdziwienie, często ciekawość, a nawet imponować i wywoływać

chęć

naśladowania.

Uczniowie klas młodszych szkoły podstawowej jeszcze nie sięgają po pierwszego papierosa, ale mogą utwierdzić się w przekonaniu, że palenie papierosów świadczy o dorosłości oraz pozwala na przynależność do grupy starszych kolegów. Wzmacnia się więc wyraźnie pierwsza faza uzależnienia – przygotowanie.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

Według danych szacunkowych, co roku około 4 mln polskich dzieci narażonych jest na mimowolne wdychanie dymu tytoniowego, czyli bierne palenie (dane wg raportu „Stan zagrożenia epidemią palenia ty toniu w Polsce”, WHO, Warszawa 2009r.). Bierne palenie ułatwia wprowadzenie dziecka w życie, w którym palenie papierosów jest normą.

Program „Nie pal przy mnie, proszę” przeznaczony jest dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej i jest programem wojewódzkim.

Jego głównym celem jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu.

Program proponuje realizację zajęć metodami aktywizującymi dostosowanymi do wieku dzieci, takimi jak m.in. burza mózgów, diagnoza wiedzy, ćwiczenia oddechowe, wierszyk, krzyżówka, układanka o wiewiórce, drama.

W programie zawarte zostały uporządkowane treści dotyczące zdrowia (dostosowane do poziomu percepcji dzieci). Program ma charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

W roku szkolnym 2018/2019 program realizowało 21 szkół podstawowych z terenu powiatu buskiego. W wyniku podjętych działań edukacją objęto 658 uczniów oraz 364 rodziców.

Formuła zajęć warsztatowych bardzo odpowiadała uczniom, którzy chętnie uczestniczyli w organizowanych konkursach, przedstawieniach i apelach. Program ten uświadomił uczniom jak wielki wpływ na ich zdrowie mają podejmowane przez nich samych decyzje oraz przyjmowane postawy życiowe.

Z przeprowadzonej ewaluacji i monitoringu wynika, że:

- program uwrażliwił rodziców na szkodliwość „biernego palenia”,
- rodzice informowali, że dzieci zaczęły reagować na palenie w ich obecności, w sposób kulturalny manifestując swoją niechęć do osób palących,
- uczniowie wprowadzali „zakaz palenia” w swoich pokojach, zwieszając wykonane przez siebie znaczki,
- zgłaszano przypadki wprowadzenia „zakazu palenia” podczas uroczystości rodzinnych,

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i uczniów gimnazjum

„ZNAJDŹ WŁAŚCIWE ROZWIĄZANIE”

Program profilaktyki palenia tytoniu „Znajdź właściwe rozwiązanie” adresowany jest do uczniów starszych klas szkoły podstawowej (IV, V, VI, VII, VIII) oraz klas III gimnazjum.

W tym okresie nauki gwałtownie wzrasta liczba dzieci i młodzieży próbujących pierwszy raz zapalić papierosa. Niektórzy młodzi ludzie najpierw palą okazjonalnie, potem czynią to w regularnych odstępach czasu, wkraczając na drogę pełnego uzależnienia od nikotyny.

Dlatego też głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego oraz kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem biernego i czynnego palenia tytoniu. Program ten jest realizowany na szczeblu wojewódzkim.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

Do realizacji programu w roku szkolnym 2018/2019 przystąpiło 18 szkół podstawowych i 5 gimnazjów z terenu powiatu buskiego.

W wyniku podjętych działań programowych edukacją objęto 1002 uczniów.

Ponadto w program zaangażowano 384 rodziców, którzy aktywnie uczestniczyli w wybranych zadaniach.

Uczniowie realizując poszczególne zajęcia warsztatowe zdobyli wiedzę na temat zagrożeń zdrowotnych wynikających z palenia czynnego i biernego oraz mogli kształcić postawy asertywne wobec nacisku swoich rówieśników.

W trakcie realizacji programu w szkołach odbywały się apele antytytoniowe, przedstawienia profilaktyczne, konkursy wiedzy, konkursy na plakaty antytytoniowe oraz warsztaty antytytoniowe dla rodziców.

Koordynatorzy szkolni programu odnotowali zauważalne zmiany w zachowaniu uczniów, którzy chętniej angażowali się w działania prozdrowotne na terenie szkoły oraz odważnie prezentowali postawy antytytoniowe.

Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu 2019

Każdego roku w dniu 31 maja, Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) wraz z organizacjami partnerskimi organizuje obchody Światowego Dnia bez Tytoniu zwracając szczególną uwagę na zagrożenia zdrowotne związane z używaniem tytoniu oraz zachęcając do prowadzenia działań mających na celu jego ograniczenie.

Ostatecznym celem Światowego Dnia bez Tytoniu jest przyczynienie się do ochrony obecnych i przyszłych pokoleń przed niszczącymi skutkami zdrowotnymi spowodowanymi paleniem tytoniu, ale też konsekwencjami społecznymi, środowiskowymi i ekonomicznymi wynikającymi z używania tytoniu i narażenia na dym tytoniowy.

Zmniejszenie narażenia na dym tytoniowy wciąż jest najważniejszym działaniem dla zmniejszenia zachorowań i zgonów na nowotwory złośliwe.

Istotnym elementem profilaktyki antytytoniowej prowadzonej przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Busku – Zdroju są populacyjne działania informacyjno – edukacyjne. W zawiązku z tym 31 maja 2019r. podczas Biegu Zdrojowego odbywającego się w ramach Festiwalu Zdrowia im. Zbigniewa Kociuby w Busku – Zdroju, zorganizowano stoisko informacyjno – edukacyjne PSSE Busko – Zdrój. Na stoisku wykonywano bezpłatny pomiar tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz prowadzono dystrybucję różnorodnych materiałów informacyjno – edukacyjnych o tematyce antytytoniowej. Stoisko o podobnym charakterze zorganizowano 2 czerwca 2019r., podczas XVII Festiwalu Kultury Dziecięcej w Pacanowie.

Podjęto także działania edukacyjne mające na celu wsparcie placówek szkolnych w realizacji profilaktyki antytytoniowej. W Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 im. S. Staszica w Busku – Zdroju przeprowadzono 2 spotkania profilaktyczne dla uczniów wybranych klas (56 osób). We współpracy w Komendę Powiatową Policji w Busku – Zdroju, Komisariatem Policji w Stopnicy, Szkoła Podstawową im. Marii Konopnickiej w Gnojnie oraz Zespołem Placówek Oświatowych w Tuczępach zorganizowano łącznie 4 akcje informacyjne ‘Jabłko czy cytryna, czyli jedziesz – nie pal!’.

Zatrzymywani przez policjantów kierowcy otrzymywali od uczniów jabłko lub cytrynę. Jabłko było nagrodą za przepisową jazdę, natomiast cytrynę otrzymywali kierowcy, którzy nie przestrzegali przepisów drogowych oraz byli palaczami. Oprócz cytryny uczniowie wręczali palącym uczestnikom akcji ulotki antytytoniowe oraz zakazy palenia.

Pracownicy Sekcji PZiOZ PSSE Busko – Zdrój uświadamiali kierowcom i pasażerom zagrożenia zdrowotne wynikające z palenia papierosów, szczególną uwagę zwracając na problem „biernego palenia”.

Światowy Dzień Rzucania Palenia 2019

21 listopada 2019 roku, obchodzono **Światowy Dzień Rzucania Palenia**. W związku z tym Powiatowa Stacja Sanitarно – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju podjęła działania edukacyjne mające na celu wsparcie placówek szkolnych w realizacji profilaktyki antytytoniowej.

W Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym dla Niepełnosprawnych Ruchowo w Busku – Zdroju odbyło się spotkanie informacyjno – edukacyjne dla uczniów wybranych klas.

Pracownicy PZiOZ podczas spotkania wykorzystując prezentację multimedialną pt. „O co tyle dymu. Czyli prawdy i mity o paleniu papierosów i e-papierosów” omówili zagadnienia dotyczące profilaktyki antytytoniowej.

Uczniowie zostali zapoznani z ewentualnymi konsekwencjami palenia tytoniu, zdobyli świadomość jak niekorzystne dla naszego zdrowia jest bierne inhalowanie dymem tytoniowym oraz zweryfikowali mity dotyczące alternatywnych form dla papierosów.

Poruszona została także tematyka e-papierosów, które są coraz bardziej popularne wśród młodzieży. Przypomniano obowiązujące przepisy prawne dotyczące papierosów i e-papierosów.

Uczniowie aktywnie uczestniczyli w spotkaniu, wyrażali swoje zdanie na temat palenia papierosów oraz przyczyn dla których młodzi ludzie sięgają po papierosa.

Profilaktyka palenia tytoniu

Powiatowa Stacja Sanitarно – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju prowadzi działania edukacyjne z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, które wynikają z aktualnych potrzeb środowiska szkolnego. Są to spotkania dla uczniów starszych klas szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych, szkolenia dla nauczycieli i rodziców. Realizowane są jako wsparcie szkół w profilaktyce uzależnień. W 2019r. w szkołach powiatu buskiego przeprowadzono 16 spotkań, w których uczestniczyło 656 uczniów. Podczas zajęć przekazywano w placówkach różnorodne materiały z zakresu profilaktyki antytytoniowej.

Działania edukacyjne miały także charakter akcji, zwracających uwagę społeczności lokalnej na dany problem. Przykładem jest współpraca z Komendą Powiatową Policji w Busku – Zdroju oraz Szkołą Podstawową im. Marii Konopnickiej w Gnojnie, która zaowocowała organizacją 2 akcji informacyjno – edukacyjnych „Jabłko czy cytryna, czyli

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

jedziesz – nie pal!”. Wydarzenia te miały na celu popularyzację profilaktyki antytytoniowej oraz zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Ponadto podczas lokalnych imprez prozdrowotnych, wydarzeń o charakterze edukacyjnym i szkolnych akcji profilaktycznych, PSSE w Busku – Zdroju organizowała antytytoniowe stoiska edukacyjne, na których udzielano porad, wykonywano badania i rozdawano materiały (5 stoisk/1687 uczestników).

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje ogólnopolski program edukacyjny w zakresie profilaktyki uzależnień, autorstwa dr Krzysztofa Wojcieszka „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, adresowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Wyjątkowość tego programu polega na kompleksowym podejściu do profilaktyki uzależnień w kontekście wartości wyznawanych przez młodych ludzi. Program podzielony jest na trzy części korespondujące ze sobą. Celem głównym programu jest edukacja w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, środki zastępcze) oraz dostarczenie uczestnikom wiedzy pomocnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia.

W roku szkolnym 2018/2019 program realizowały 4 szkoły ponadgimnazjalne w Zespołach Szkół, wskutek czego edukacją objęto 229 uczniów i 199 rodziców.

W szkołach tych w ramach współpracy koordynatora powiatowego programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?” z koordynatorami szkolnymi, pracownicy Sekcji PZiOZ przeprowadzili cykliczne spotkania edukacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień – tytoń, środki psychoaktywne.

Program profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby typu B i C pt. „Podstępne WZW”

FUNDACJA
GWIAZDA
NADZIEI

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje program edukacyjny w zakresie profilaktyki zakażeń HBV i HCV pt. „Podstępne WZW”. Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja „Gwiazda Nadziei”. Adresatami programu są uczniowie klas II szkół ponadgimnazjalnych. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

Program ten jest odpowiedzią na pojawiające się wciąż nowe przypadki zakażeń HBV i HCV. Jednym ze sposobów przeciwdziałania tej sytuacji jest podnoszenie poziomu wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenie.

Na terenie powiatu buskiego w roku szkolnym 2018/2019 do realizacji programu „Podstępne WZW” przystąpiło 7 szkół ponadgimnazjalnych w Zespołach Szkół, w wyniku czego edukacją objęto 547 uczniów.

Koordynatorzy szkolni zostali przygotowani do realizacji programu podczas szkolenia, które przeprowadzili przedstawiciele Fundacji „Gwiazda Nadziei” oraz Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach.

Program edukacyjno-informacyjny „Znamie! Znam je?” dla szkół ponadgimnazjalnych

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju przystąpiła do realizacji programu profilaktyki czerniaka, który jest skierowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Każdego roku w Polsce onkolodzy odnotowują 2 500 – 3 000 przypadków nowych zachorowań na czerniaka. Niestety blisko 40% chorych umiera z powodu tego nowotworu, gdyż zbyt późno trafia do lekarzy. Tymczasem wcześniej wykryty czerniak jest bardzo łatwo uleczalny. Dziś częściej, niż w poprzednich latach, notuje się przypadki czerniaka u młodych osób. Przyczyny takiego stanu rzeczy należy upatrywać m.in. w zmianie stylu życia, jaka nastąpiła w ostatnich kilku dziesięcioleciach – większa popularność solariów i moda na opaloną skórę. W ciągu ostatnich 20 lat zapadalność na czerniaka zwiększyła się w Polsce aż o 300%. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest wciąż niska świadomość społeczna w zakresie profilaktyki i czynników ryzyka. Dlatego działania mające na celu promocję profilaktyki tego nowotworu mają szczególne znaczenie.

Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja „Gwiazda Nadziei”.

Na terenie powiatu buskiego w roku szkolnym 2018/2019 do realizacji programu „Znamie! Znam je?” przystąpiło 10 szkół ponadgimnazjalnych w Zespołach Szkół, w wyniku czego edukacją objęto 758 uczniów.

Koordynatorzy szkolni zostali przygotowani do realizacji programu podczas szkolenia, które przeprowadzili przedstawiciele Fundacji „Gwiazda Nadziei” oraz Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach.

Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Głównym celem programu jest wzrost wiedzy na temat HIV i AIDS oraz zmniejszenie liczby zakażeń HIV w drodze ryzykownych zachowań. Program realizowany jest w różnych formach, między innymi:

- poprzez kampanie medialne realizowane z udziałem Krajowego Centrum ds. AIDS;
- obchody Światowego Dnia Walki AIDS – 1 grudnia;
- systematyczne działania edukacyjne w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV,
- edukację i uświadamianie społeczeństwa;

Działania profilaktyczne z zakresu HIV/AIDS prowadzone były cały rok ze szczególnym uwzględnieniem obchodów „Światowego Dnia Walki z AIDS”.

Obchody „Światowego Dnia Walki z AIDS” 2019

3 grudnia 2019r. w Zespole Szkół Techniczno – Informatycznych w Busku – Zdroju związku z obchodami „Światowego Dnia Walki z AIDS” odbył się XVII Powiatowy Konkurs Wiedzy „Co musisz wiedzieć o HIV/AIDS”.

Konkurs ten na stałe wpisał się w powiecie buskim do kalendarza obchodów „Światowego Dnia Walki z AIDS”.

Honorowy patronat nad konkursem objął Starosta Buski.

Adresatami konkursu byli uczniowie klas VII i VIII szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu buskiego. Celem konkursu było podniesienie poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS, kształtowanie postaw tolerancji i akceptacji dla osób zakażonych HIV i chorych na AIDS.

Do etapu powiatowego przystąpiło 8 uczniów ze szkół podstawowych i 8 uczniów ze szkół ponadpodstawowych.. Uczestnicy mieli do wypełnienia test w wersji A lub w wersji B składający się z 25 pytań.

Testy sprawdzała 7 osobowa komisja konkursowa, która wyłoniła laureatów w następujących kategoriach: szkoły podstawowe i szkoły ponadpodstawowe.

Laureaci otrzymali puchary i nagrody ufundowane przez Starostę Buskiego, Burmistrza Miasta i Gminy Busko – Zdrój, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku – Zdroju oraz Zespół Szkół Techniczno – Informatycznych w Busku – Zdroju.

Sekcja Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE w Busku – Zdroju, w celu dotarcia do szerokiej liczby odbiorców z zagadnieniami dot. profilaktyki HIV i AIDS przez cały rok prowadziła dystrybucję materiałów edukacyjnych w zakładach opieki zdrowotnej oraz na stoiskach informacyjnych podczas imprez plenerowych na terenie powiatu buskiego.

Obchody Światowego Dnia Zdrowia 2019 Forum Zdrowia w Busku – Zdroju

Światowy Dzień Zdrowia obchodzony jest każdego roku 7 kwietnia, aby uczcić rocznicę powstania Światowej Organizacji Zdrowia w 1948 roku. Co roku jest wybierany temat przewodni z zakresu zdrowia publicznego, który w danym okresie wymaga szczególnej uwagi.

Obchody Światowego Dnia Zdrowia stwarzają możliwość podjęcia wielu działań, których efektem jest poprawa stanu zdrowia ludzi.

W 2019 roku hasło brzmiało „Uniwersalny dostęp do opieki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem podstawowej opieki zdrowotnej”.

W dniu 5 kwietnia 2019r. w sali kinowej Buskiego Samorządowego Centrum Kultury odbyło się Forum Zdrowia skierowane do uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu powiatu buskiego. Tematyka wykładów oscylowała wokół zagadnień związanych bezpośrednio z „Hasłem Roku 2019”.

Podczas Forum Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju zorganizowała stoisko, na którym oferowano różnorodne materiały edukacyjne. Wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Busku – Zdroju promowano profilaktykę uzależnień. Ponadto uczestnicy konferencji mogli poczęstować się jabłkami oraz wodą mineralną.

W imprezie uczestniczyły 273 osoby.

Patronat honorowy objęli: dr hab. n. med. Jarosław Pinkas Główny Inspektor Sanitarny, Agata Wojtyszek Wojewoda Świętokrzyski, Andrzej Bętkowski Marszałek Województwa Świętokrzyskiego.

Patronat merytoryczny objął Prof. nzw. dr hab. n. med. Lech Panasiuk Dyrektor Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie.

Profilaktyka uzależnień – środki psychoaktywne

W ramach działań profilaktycznych z zakresu środków psychoaktywnych Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju przeprowadziła w sumie 9 spotkań edukacyjnych dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu powiatu buskiego, w których łącznie uczestniczyło 314 osób.

Podjęto również działania informacyjne skierowane do rodziców uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Broninie oraz uczestniczono w radzie pedagogicznej w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 3 w Busku – Zdroju.

Podczas tych wszystkich spotkań pracownicy PZiOZ PSSE Busko – Zdrój omawiali prezentację pt. „Zatrucia nowymi narkotykami (dopalaczami) w Polsce i woj. świętokrzyskim – skala problemu”. Dzieci, młodzież, rodzice i nauczyciele mogli dowiedzieć się o zagrożeniach zdrowotnych wynikających z zażywania środków psychoaktywnych.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

W celu zwiększenia zakresu i zasięgu działań profilaktycznych Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna w Busku – Zdroju podczas imprez prozdrowotnych i plenerowych zorganizowała 4 stoiska informacyjno – edukacyjne dot. „dopalaczy” (Forum Zdrowia w Busku – Zdroju, Festiwal Kultury Dziecięcej w Pacanowie, Dożynki Powiatowe 2019 i XVII Festiwal Zdrowia im. Zbigniewa Kociuby w Busku – Zdroju). Na stoiskach wykorzystywano Mobilny Punkt Edukacyjny „STOP DOPALACZOM” oraz prowadzono dystrybucję materiałów oświatowych z zakresu profilaktyki uzależnień. Informacją objęto ok. 1400 osób.

Podczas realizacji akcji „Bezpieczne Ferie 2019” oraz „Zdrowe Wakacje 2019”, również prowadzono działania edukacyjne dot. profilaktyki środków psychoaktywnych skierowane do uczestników zorganizowanego wypoczynku zimowego i letniego (3/108).

Akcja Letnia 2019

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju, jak co roku realizowała akcję profilaktyczną **„Zdrowe Wakacje 2019”**.

Akcja ta miała pomóc mieszkańcom naszego regionu oraz odwiedzającym go turystom bezpiecznie i zdrowo spędzić wakacje oraz uzyskać informacje na temat różnorodnych zagrożeń zdrowotnych, na jakie jesteśmy narażeni w okresie letnim.

W związku z organizacją działań w ramach Akcji Letniej „Zdrowe wakacje 2019”, pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej zorganizowali i przeprowadzili 3 spotkania w szkołach przygotowujące do wypoczynku letniego (299 osób) oraz 3 spotkania informacyjno – edukacyjnych dla dzieci i młodzieży przebywających na półkoloniach (108 uczestników spotkań).

Pracownicy PZiOZ podczas spotkań przedstawiali zebrany prezentację multimedialną pt. „Zdrowe wakacje, czyli jak dbać o zdrowie podczas wypoczynku letniego...”, dotyczącą bezpieczeństwa zdrowotnego i prawidłowych zachowań prozdrowotnych oraz przekazali broszurę informacyjną „Zdrowe i bezpieczne wakacje”. Dystrybucja tej broszury odbywała się na wszystkich zgłoszonych do PSSE Busko – Zdrój zorganizowanych formach wypoczynku letniego.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju jak co roku w okresie letnim skierowała swoje działania informacyjno – promocyjne do uczestników XXXVIII Pieszej Pielgrzymki Kieleckiej w Wiślicy.

W dniu 5 sierpnia 2019r. na placu przy Bazylice Kolegiackiej Narodzenia N.M.P w Wiślicy Sekcja PZiOZ zorganizowała stoisko informacyjno - edukacyjne dla uczestników pielgrzymki, na którym prowadzono dystrybucję różnorodnych materiałów informacyjno – edukacyjnych

z zakresu promocji zdrowia oraz rozdawano wodę mineralną w myśl hasła „Pielgrzymie! Zabierz w drogę wodę na ochłodę!”.

Festiwal Piosenki o Zdrowiu „Zdrowe Nutki 2019”

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju wraz z Polskim Towarzystwem Higienicznym Oddział w Kielcach, realizowała w 2019 roku Festiwal Piosenki o Zdrowiu pod hasłem „Zdrowe nutki”, który skierowany był do uczniów klas I – IV szkół podstawowych woj. świętokrzyskiego.

Tematyka Festiwalu dotyczyła szeroko rozumianego zdrowia, a w szczególności zdrowego stylu życia, zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej.

Festiwalu w niekonwencjonalny sposób miał zainteresować dzieci i nauczycieli tematyką zdrowia. Założono, że uczniowie zainspirowani atrakcyjną formą przekazu treści o charakterze prozdrowotnym, łatwiej przyswoją zasady prowadzenia zdrowego stylu życia poszerzając swoją wiedzę. Pozytywne emocje towarzyszące artystycznym przeżyciom uczestników miały ułatwić i wzmocnić opanowanie przez nich treści prozdrowotnych.

Dnia 18 października 2019r. w Buskim Samorządowym Centrum Kultury odbył się finał etapu powiatowego Festiwalu Piosenki o Zdrowiu „Zdrowe Nutki”, do którego ostatecznie przystąpiło 7 zespołów z 5 szkół podstawowych z terenu powiatów buskiego (3), pińczowskiego (1) i kazimierskiego (1).

Przygotowane piosenki oceniała 7 osobowa komisja, w skład której wchodziła przedstawiciele Starostwa Powiatowego w Busku – Zdroju, Urzędu Miasta i Gminy w Busku – Zdroju, Buskiego Samorządowego Centrum Kultury, Kuratorium Oświaty w Kielcach oddział w Busku – Zdroju oraz Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE Busko – Zdrój.

W wyniku ustaleń komisji, na podstawie punktów przyznanych zgodnie z zasadami oceny zawartymi w regulaminie konkursu, przyznano następujące miejsca:

- I miejsce Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1 im. S. Staszica w Busku-Zdroju, piosenka pt. „Cały świat ulegnie nam”.
- II miejsce Szkoła Podstawowa im. L. Wójcickiego w Sokolinie, piosenka pt. „Wesoły Jaś”,
- III miejsce Szkoła Filialna we Włoszczowicach, piosenka pt. „Na zdrowie”.

Nagrody dla szkół, które zajęły I, II i III miejsce oraz poczęstunek ufundował główny organizator projektu – Polskie Towarzystwo Higieniczne oddział w Kielcach oraz Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Kielcach. Natomiast Starostwo Powiatowe w Busku-Zdroju oraz Urząd Miasta i Gminy w Busku-Zdroju ufundowali upominki dla wszystkich dzieci uczestniczących w finale powiatowym.

Laureaci pierwszego miejsca, czyli zespół z Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 1 im. S. Staszica w Busku – Zdroju reprezentował powiat buski w finale wojewódzkim Festiwalu.

XVII Festiwal Zdrowia im. Zbigniewa Kociuby w Busku – Zdroju

27 września 2019r. odbył się XVII Festiwal Zdrowia w Busku - Zdroju im. Zbigniewa Kociuby. Miejscem konferencji była sala koncertowa Sanatorium Marconi oraz arkady i otoczenie sanatorium.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

Patronat honorowy nad Festiwałem objęli: Jarosław Pinkas Główny Inspektor Sanitarny, Agata Wojtyszek Wojewoda Świętokrzyski, Andrzej Bętkowski Marszałek Województwa Świętokrzyskiego.

Patronat merytoryczny objął dr hab. n. med. Lech Panasiuk – prof. IMW – dyrektor Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie

Organizacja Festiwalu to przedsięwzięcie, które pozwala systematycznie podnosić poziom świadomości, propaguje zdrowy styl życia oraz uczy jak unikać zagrożeń zdrowotnych.

W ramach wzmocnienia części merytorycznej Festiwalu Zdrowia uczniowie z Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Opatowcu wykonali piosenki o treściach prozdrowotnych. Działania towarzyszące Festiwalowi, poza częścią konferencyjną odbywały się równocześnie na wielu płaszczyznach. W salach szkolnych 3 szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Busko – Zdrój odbyły się warsztaty dla uczniów, których głównym organizatorem i realizatorem byli pracownicy Wyższej Szkoły Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. prof. E. Lipińskiego w Kielcach oraz pracownik Świętokrzyskiego Centrum Onkologii w Kielcach. Ponadto w sali konferencyjnej Sanatorium Marconi odbyły się warsztaty prozdrowotne dla uczniów z Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 2 oraz z Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 3 w Busku – Zdroju.

W arkadach Sanatorium Marconi zorganizowane zostały stoiska, na których wykonywano badania, m. in. pomiar ciśnienia tętniczego krwi, poradnictwo, jak rzucić palenie, pomiar glukozy we krwi, porady prozdrowotne - zalecenia kodeksu walki z rakiem, pomiar tkanki tłuszczowej, analiza składu skóry za pomocą testów, doradztwo z zakresu odżywiania, kontroli wagi i pielęgnacji ciała, informacja dotycząca zagrożeń związanych ze środkami zastępczymi.

Organizatorem w/w badań, które za każdym razem cieszą się dużym zainteresowaniem byli: Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kielcach, Świętokrzyskie Centrum Onkologii w Kielcach oraz Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Busku-Zdroju.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Busku-Zdroju zorganizowała stoisko informacyjno – edukacyjne, na którym wykonywała bezpłatny pomiar tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz prowadziła dystrybucję materiałów informacyjnych dot. środków zastępczych, profilaktyki antytytoniowej oraz promocji zdrowia.

W drugiej, popołudniowej części Festiwalu odbył się panel pt. „Uniwersalny dostęp do opieki zdrowotnej”, który skierowany był do nauczycieli, pedagogów, kół gospodyń wiejskich oraz kuracjuszy. Udział w tej konferencji został potwierdzony certyfikatem.

We wszystkich działaniach Festiwalowych łącznie uczestniczyły 353 osoby.

Wnioski:

Podjęte przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną różnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych oraz motywowanie do prowadzenia zdrowego stylu życia.

Zadania te w dużej mierze zostały zrealizowane dzięki współpracy różnych instytucji. Wspólne inicjatywy pozwoliły rozszerzyć zasięg i efektywność działań profilaktycznych

i prozdrowotnych. Świadczy o tym zwiększająca się co roku liczba szkół realizujących programy edukacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz poszerzające się obszary tematyczne współpracy.

X. PODSUMOWANIE

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju zgodnie ze swoimi ustawowymi kompetencjami, zajmował się **promocją i ochroną zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych**. Wykonanie zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej.

W/w zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej.

Sytuacje kryzysowe

W 2019r. na terenie powiatu buskiego **nie zaistniały zdarzenia**, których następstwa mogły wywołać konieczność korzystania z procedur przewidzianych w planach **zarządzania kryzysowego**. Prowadzono stały monitoring bezpieczeństwa sanitarnego ludności, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji epidemiologicznej.

Była zapewniona całodobowa możliwość kontaktu telefonicznego społeczeństwa i instytucji z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Busku-Zdroju (**dylżurny telefon alarmowy**). Zgłaszane problemy rozwiązywano w ramach posiadanych kompetencji na bieżąco.

Podejmowane działania są spójne z działaniami określonymi w **planach zarządzania kryzysowego** pozostałych organów administracji.

Nadzór przeciwepidemiczny

W 2019r. działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu buskiego dotyczyła bieżącego nadzoru w zakresie zapobiegania oraz zwalczania chorób zakaźnych u ludzi. Kontynuowano bieżący nadzór w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, obejmujący między innymi:

- nadzór nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz nad sposobem przekazywania i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych,
- nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w celu zmniejszenia zagrożenia szerzenia się zakażeń,
- współpracę z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych przy monitorowaniu i ograniczaniu ognisk zakażeń szpitalnych i patogenów alarmowych.

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie buskim w 2019 roku **należy uznać za generalnie dobrą**. Nie obserwowano epidemicznego występowania chorób zakaźnych.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2018-2019 odnotowano ponowny **wzrost** zachorowań na gruźlicę w roku 2019 na terenie powiatu buskiego.

W 2019 r. na terenie powiatu buskiego **zarejestrowano 1** ognisko choroby przenoszonej drogą pokarmową (zbiorowych zatruc pokarmowych). Zachorowało 41 osób z 362 narażonych. Czynnikiem etiologicznym w ognisku, który spowodował zachorowania to Norovirus.

W 2019 r. na terenie powiatu buskiego w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych, szczepieniom podlegała populacja 11 916 dzieci i młodzieży do lat 19 (w 2018 r. – populacja 12 319 dzieci i młodzieży do lat 19).

Na terenie powiatu buskiego w 2019 r. zarejestrowano **2** odczyny poszczepienne.

Wykonawstwo szczepień w powiecie buskim w 2019 r. należy ocenić jako generalnie dobre, jednak z utrzymującym się stosunkowo niskim wykonawstwem szczepienia przypominającego przeciw tężcowi i błonicy, krztuścowi i polio wśród dzieci w 6 roku życia i szczepienia przypominającego przeciw tężcowi i błonicy w 19 roku życia .

Na terenie powiatu buskiego w **2019 r.** Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku -Zdroju prowadzi **29** postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci.

W **2019 r.** na terenie powiatu buskiego **zarejestrowano 1** zachorowanie na bąblowicę.

Nadzór w zakresie higieny środowiska

Biorąc pod uwagę wyniki kontroli przeprowadzonych w 2019r. w zakresie higieny środowiska można stwierdzić, że w kontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, stan sanitarny na terenie powiatu buskiego można ocenić jako dobry.

Stan sanitarny urządzeń wodnych w powiecie buskim został oceniony jako dobry – zarządcy urządzeń skutecznie zapewniali właściwy reżim sanitarny przy produkcji wody. W przypadku stwierdzenia przekroczeń parametrów wody, zarządcy natychmiastowo podejmowali działania naprawcze. Badania przeprowadzone powtórnie wykazywały poprawę jakości wody, tj. woda odpowiadała wymogom sanitarnym. Stan ten przełożył się bezpośrednio, na jakość wody, w zdecydowanej większości jakość wody spełniała wymogi sanitarne. Jakość wody monitorowana jest z częstotliwością uzależnioną od produkcji wody oraz od ilości osób korzystających z danego wodociągu.

Ilość prób / przekroczeń	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ilość pobranych prób	105	94	115	119	96	88
Ilość przekroczeń bakteriologicznych	4	4	6	11	4	0
Ilość przekroczeń fizyko-	10	4	6	7	2	6

chemicznych						
-------------	--	--	--	--	--	--

Na koniec roku sprawozdawczego bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej generalnie nie budził większych zastrzeżeń, nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia.

W powiecie buskim, stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza oceniono, jako dobry. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Również prawidłowo realizowane są podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

W roku 2019 Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Busku-Zdroju w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego „cieplej wody użytkowej” wykonała badań pod kątem występowania bakterii **Legionella sp. w przedsiębiorstwach podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarnym i całodobowym świadczenia zdrowotne. Wyniki badań nie wykazały nieprawidłowości.**

W roku sprawozdawczym w nadzorowanych obiektach na uwagę zasługuje ciągła modernizacja obiektów sanatoryjnych oraz zmiana estetyki otoczenia obiektów użyteczności publicznej.

Nadzór zapobiegawczy (inwestycyjny)

Działania nadzоровe obejmowały zadania o charakterze profilaktycznym na różnych etapach procesu inwestycyjnego, zmierzających do szeroko pojętej ochrony zdrowia ludzi.

Zadania te polegały na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego, lokalizacji inwestycji oraz jej realizacji do zakończenia i odbioru.

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2019r. było w szczególności opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych zagadnień dotyczących:

- podmiotów wykonujących działalność leczniczą
- projektów planów zagospodarowania przestrzennego
- dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych
- odbiorów obiektów budowlanych.

Uczestniczono również w postępowaniach na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach nadzoru zapobiegawczego jest ściśle związana z aktywnością przedsiębiorców funkcjonujących na lokalnym rynku jak również z aktywnością organów administracji samorządowej i w 2019r. utrzymywała się na poziomie porównywalnym w stosunku do lat poprzednich.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

Inwestorzy pozyskiwali fundusze unijne, wzrastała ich świadomość w zakresie dostosowania obiektów do obowiązujących wymogów.

Nadzór nad warunkami środowiska pracy

W 2019r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzоровe w ramach programów wieloletnich (np. rządowy „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009÷2032”, wymiana informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH) oraz programów obejmujących 2÷3 letnie okresy (np. ocena warunków pracy pracowników zatrudnionych w narażeniu na cytostatyki).

W porównaniu z 2018r. zaobserwowano wzrost w zakresie stwierdzonych przekroczeń normatywów higienicznych (3 zakłady w 2018r. i 7 zakładów w 2019r.).

Zakłady te podjęły natychmiastowe działania w celu ich obniżenia. W przypadku zapylenia po wydaniu decyzji zakład natychmiast obniżył zapylenie poniżej obowiązujących wartości. Natomiast w przypadku hałasu w pozostałych zakładach został opracowany program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas. Pracodawcy wdrażają program w życie.

Zaobserwowano natomiast duży spadek stwierdzonych chorób zawodowych (w 2018r. wydano 6 decyzji stwierdzających chorobę zawodową w powiecie buskim zaś w 2019r. wydano tylko 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej (nauczyciel).

Należy podkreślić, iż w przypadku nauczyciela (nadmierny wysiłek głosowy) niemożliwym jest całkowite wykluczenie ryzyka zawodowego związanego z pracą głosem.

Spadek chorób zawodowych należy powiązać z coraz większą świadomością pracodawców odnośnie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach jak również z coraz większą wiedzą pracowników na temat zdrowotnych aspektów pracy.

Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

W 2019r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku Zdroju znajdowało się 59 obiektów nauczania i wychowania oraz 13 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne. Mimo tego podczas kontroli placówek oświatowo-wychowawczych w dalszym ciągu stwierdza się nieprawidłowości w pod względem higieniczno - sanitarnym i technicznym. W 2018r. na poprawę w/w stanu zostało wydanych 8 decyzji administracyjnych. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej. Nadal brak jest dostatecznej ilości pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem.

Częstym zjawiskiem jest nie wykonywanie zaleceń w terminach zawartych w decyzjach. Dyrektorzy placówek niewykonywanie zaleceń w terminach tłumaczą z reguły brakiem środków finansowych na wykonanie wszystkich punktów zawartych w decyzjach i trudnościami związanymi z przetargami.

Nadzór w zakresie bezpieczeństwa żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W 2019r. pod nadzorem (w ewidencji) znajdowało się 2922 obiekty tj. o 67 obiektów więcej w porównaniu do 2018r. i o 154 obiekty więcej w stosunku do roku 2017. Duża liczba obiektów wynika między innymi z objęcia nadzorem producentów produkcji pierwotnej.

W 299 skontrolowanych obiektach przeprowadzono łącznie 420 kontroli i rekontroli sanitarnych w tym 34 kontrole interwencyjne: 14 związanych z systemem RASFF (wycofywanie niebezpiecznych produktów z rynku) oraz 20 na skutek interwencji konsumentów i innych instytucji.

Z 299 obiektów skontrolowanych w 2019r. wg ujednoczonych „arkuszy oceny zakładu” oceniono 142 zakłady, tj. 47,5%. Stwierdzono 1 obiekt niezgodny.

W 2019r. wydano 15 decyzji w tym 1 decyzję zakazującą prowadzenia działalności, 3 decyzje przedłużające termin wykonania zarządzeń w wydanych decyzjach, 5 decyzji zarządzających poprawę stanu sanitarno-technicznego, 2 decyzje zakazujące ograniczające zakres prowadzonej działalności (zakaz używania świeżych warzyw z powodu braku możliwości dokonywania obróbki brudnej w obiektach) , 1 decyzję zarządzającą odsunięcie od pracy osoby bez orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych o braku przeciwwskazań do wykonywania prac, przy wykonywaniu których istnieje ryzyko przeniesienia zakażenia na inne osoby, 1 decyzje dotycząca prawidłowego znakowania wprowadzanych do obrotu środków spożywczych, 1 decyzja wygaszające wydaną decyzję oraz 1 decyzję uchylającą wydaną decyzję. Nałożono 47 mandatów karnych na kwotę 10800,00 zł,

W celu oceny bazy żywnościowo-żywieniowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano stan sanitarno- higieniczny 52 obiektów żywnościowo-żywieniowych, w których nałożono 15 mandatów karnych na kwotę 3050zł.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

W ramach prowadzonego nadzoru nad żywnością prozdrowotną przeprowadzono 16 kontroli w tym 9 kontroli dotyczących prawidłowości oznakowania w/w grupy środków spożywczych. Oceniono znakowanie 11 produktów. Nie stwierdzono niezgodności w znakowaniu ocenionych suplementu diety. Przeprowadzono 3 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu suplementów diety, które mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia. Nie stwierdzono wprowadzania do obrotu kwestionowanych suplementów diety. W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych – FASFF, w związku z 2 powiadomieniami przeprowadzono 4 kontrole oraz rozmowy telefoniczne.

W ramach podjętych działań wycofano z obrotu 3 sztuki suplementu diety „Propolis Plus” ze względu na przekroczenia NDP dla benzo(a)pirenu i sumy WWA w w/w suplemencie oraz 6 sztuk produktu pn.: Pieczarki marynowane całe w związku ze stwierdzeniem braku informacji na etykiecie o obecności substancji alergennej, tj. dwutlenku siarki w produkcie

W ramach przeprowadzonego w 2019r. monitoringu i urzędowej kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zbadano laboratoryjnie 250 próbek, zakwestionowano jakoś zdrowotną 2 próbki co stanowi 0,8% pobranych próbek. Mikrobiologicznie zbadano 169 próbek, kwestionując 1 próbkę, powód zakwestionowania: w zakresie czystości mikrobiologicznej próbka niezgodna z kryteriami PZH.

Chemicznie zbadano 81 próbek, Zakwestionowano 1 próbkę co stanowi 1,2% pobranych próbek, powód zakwestionowania: w wykazie składników podanych na etykiecie suplementu diety brak substancji słodzących - acesulfanu-K i aspartamu. Nie kwestionowano również 3 próbek pobranych do badań na obecność materiału genetycznie modyfikowanego.

W 2019r. odnotowano nieznaczną poprawę stanu wdrożenia zasad GHP i GMP natomiast stan wdrożenia systemu HACCP uległ nieznacznemu pogorszeniu. W dalszym ciągu wydawane są zalecenia dotyczące przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji systemu HACCP celem dostosowania go do zakresu prowadzonej działalności przez nadzorowane obiekty.

Działalność oświatowa i promocja zdrowia

Działalność w zakresie **promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej** w 2019 r. realizowana była zgodnie z celami **Narodowego Programu Zdrowia**.

Podejmowane przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukacją prowadzoną zróżnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych oraz motywowanie do prowadzenia zdrowego stylu życia.

Zadania te w dużej mierze zostały zrealizowane dzięki współpracy różnych instytucji. Wspólne inicjatywy pozwoliły rozszerzyć zasięg i efektywność działań profilaktycznych i prozdrowotnych. Świadczy o tym zwiększająca się co roku liczba szkół realizujących programy edukacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz poszerzające się obszary tematyczne współpracy.

Działalność nadzorowa i laboratoryjna, w tym kontrolna w 2019r. pozwalała na coraz lepszą ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu buskiego,

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BUSKIEGO ZA 2019 ROK

uwzględniającą istniejące, jak również mogące się pojawić zagrożenia. Mając powyższe na względzie dało się zauważyć w ostatnim okresie pozytywne i negatywne zjawiska obserwowane z racji realizowanych zadań z zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Główne inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie i zwalczanie negatywnych zjawisk:

- prowadzenie różnorodnych działań edukacyjnych stymulujących wzrost poziomu wiedzy odbiorców przedsięwzięć prozdrowotnych (np. na temat szkodliwości palenia tytoniu, zagrożeń związanych z zażywaniem środków zastępczych, żywności prozdrowotnej – suplementów diety),
- nadzór w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowia publicznego, w tym monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i innych zagrożeń,
- skuteczna realizacja monitoringu wody do spożycia, celem identyfikacji zagrożeń i bezzwłocznego podejmowania działań naprawczych,
- współpraca z innymi inspekcjami oraz organami samorządowymi.

Identyfikacja najważniejszych zjawisk, którym należy przeciwdziałać lub należy je wzmocnić w najbliższym czasie:

- pomimo skoordynowania działań organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ciągłego prowadzenia monitoringu w celu wyeliminowania negatywnego zjawiska, jakim jest wprowadzanie do obrotu środków zastępczych, są one nadal dostępne, zagrażając zdrowiu i życiu ludzi, szczególnie ludzi młodych,
- występowanie w obszarze realizacji zajęć wychowania fizycznego nieprawidłowości dot. warunków techniczno-sanitarnych,
- zbyt mała czułość rejestracji zakażeń szpitalnych, których analiza wpływa pozytywnie na skuteczność działań,
- występowanie środowisk „antyszczepionkowych”, których działania przyczyniają się do zmniejszania wykonawstwa szczepień u dzieci.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, iż bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu pozostawało w 2019 roku w dalszym ciągu na wysokim poziomie. Powyższe było zasługą nie tylko służb sanitarnych, ale także współdziałania z innymi instytucjami oraz rosnącej świadomości społecznej dotyczącej promowania zdrowego stylu życia oraz w zakresie wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.